

# СВОБОДА СВОБОДА

## УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY



УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 101. Джерзі Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 1-го травня 1936. — VOL. XLIV. No. 101. Jersey City, N. J., Friday, May 1, 1936. THREE CENTS

### КОНГРЕС УХВАЛЯЄ 803 МІЛІОНИ ПОДАТКІВ

ВАШИНГТОН. — По довгій і горячій дискусії, в котрій конгресмени висказувалися проти себе терпкими словами, палата послів ухвалила новий податковий закон, що має дати урядові коло 803 мільйони доларів приходу.

При голосуванні конгресмени держалися менше-більше партійного поділу: тільки деякі демократи голосували проти проекту, і тільки деякі республіканці заявили за нього. Проти внеску подано 93 голоси, за внесок 267.

Представники капіталістичних організацій негайно заповіли кампанію проти нового закону.

### ЗА МЕЛІОРАЦІЮ ДОЛИНИ РІКИ ТЕНЕСІ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт відбув довгу конференцію з Артуром Морганом, президентом адміністрації долини ріки Тенесі, та розглядав з ним проект виставлення в цій долині цілої низки гат для річної плавби та виробу електричної сили.

На основі цього плану уряд мав би видати впродовж 10 наступних років на цю ціль 360 мільйонів доларів.

### ДОПОМОГА БЕЗРОБІТНИМ У НЬО ДЖЕРЗІ.

ТРЕНТОН (Нью Джерзі). — Засідання стейтової легіслятури в справі допомоги безробітним, викликане демонстрацією безробітних у самім будинку легіслятури, скінчилося тим, що легіслятура не ухвалила нічого в справі допомоги цим безробітним, котрих у стейті начислюють на 270,000, а рішила віддати всю справу раді 5 людей, котрі всі належали до правлячої в стейті республіканської партії.

### ДОЛЯ ЗАКОНА ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В НЬО-ІОРСЬКИМ СТЕЙТІ.

ОЛБАНІ (Нью Йорк). — Республіканська більшість легіслятури цього стейту відкинула проект закону про суспільне забезпечення, за котре побились демократи і губернатор стейту Леман.

Не подобалося республіканцям у законопроекті, що суспільне забезпечення в стейті має бути зв'язане з федеральною програмою, котру, як звісно, переводить у життя демократичний уряд.

### БОРОТЬБА ЗА САМОСТІЙНІСТЬ ПУЕРТО РІКА.

САН ХУАН (Пуерто Ріко). — Студенти місцевого університету відбули тут дво-денний студентський конгрес для вирішення становища молоді до питання самостійності Пуерто Ріка, котру поставила рубом резолюція сенатора Тайдинга в американським конгресі.

Конгрес студентів заявив за негайну самостійність Пуерто Ріка та ухвалив резолюцію, в котрій молодь домагається від усіх партій острова скликати негайно конститuantу. Проти резолюції подано тільки один голос.

### НОНЮЧИЙ СКАНДАЛ ЧЕРЕЗ СПРАВУ ГАВПТМАНА.

НЬО ЙОРК. — Державний прокуратор Гіген каже, що Еліс Паркер Молодший, син відомого нюджерського детектива, не тільки керував викраденням Пола Вендела, але й достарчим фальшивих федеральних агентів, перед котрими Вендел нібито признався, що він брав участь у викраденню й убивстві дитини Ліндберга.

Гіген каже, що Паркер постарався для цих людей, що мали вдавати агентів, за відзнаки агентів, фальшиві револьвери й інші причадали, потрібні до обману.

### ПРОГАНЯЮТЬ ГАЗОМ ЛІНЧІВНИКІВ.

ГОНТСВИЛ (Алабама). — На місцевий суд, у котрому відбулося вступне переслухання молодого мурина, Волтера Милера, обвинуваченого за насилування й убивство 19-літньої білої дівчини, Виліани Вудворд, напала юрба білих, що числила коло пів тисячі людей. Коли жовніри національної гвардії заступили їм дорогу, люди почали напирати та пориватися до бійки. Жовніри кинули кілька газових бомб і розігнали юрбу.

### ЛІНЧ МУРИНА.

ЛЕПАННО (Арканзо). — Юрба білих людей відобрала з рук міського маршала 19-літнього мурина Вилія Кіза, підозрюючого за насилування білої дівчини, та вивезла його за місто, де його тіло потім знайдено подіряване револьверовими кулями.

### ЗА ПОСПІШНІ ПОДРУЖЖА.

ОЛБАНІ (Нью Йорк). — Сенат стейтової легіслятури відкинув внесок пани Джейн Тод, що мав на цілі здержувати занадто поспішні подружжя. Проект постановляв, що від видання дозволу на шлюб і шлюбом має минути 72 години.

### ХОЧЕ МІЖНАРОДНОЇ ПОЛІЦІ.

З Лондону доносять, що вайкавіт Аленбі, генерал, відомий з добуття Црусалиму під час світової війни, виступив по боці таких пацифістів, як Г. Г. Велс, та заявився за створення світової поліції для збереження миру в світі.

### РОСІЙСЬКІ ПІСНІ ЗАБОРОНЕНІ.

Адміністраційна влада у Варшаві заборонила виконувати російські пісні і циганські романи російською мовою в публичних місцях. У зв'язку з тим припинено виступи російських і циганських хорів по каварнях і ресторанах.

### ПАРИЗЬКА КОМУНІКАЦІЯ.

Паризька поліція оголошує, що три місяці звідомлення про комунікційні засоби столиці Франції. З останнього такого звідомлення виявляється, що впродовж трьох останніх місяців 1935. р. паризькі автобуси перевезли 175 мільйонів осіб, а електричні трамваї — 41,400,000 осіб. Автобуси і трамваї разом переїхали впродовж цих трьох місяців 33,300,000 км.

### ПРЕМІЇ ДЛЯ НІМЕЦЬКИХ СІЛ.

У Німеччині ведуть тепер дуже сильну пропаганду в тому напрямі, щоб кожне німецьке село робило якнайкорисніше враження не тільки на його мешканців, але й на туриста-чужинця, щоб у кожному селі були не тільки гарно вибілені хати, як слід упорядковані городи і городці, чисті вулиці, але й щоб село подбало про якнайбільше культурних улагоджень. Німецькі самоврядні власті розписали тепер конкурси, назначаючи тисячу марок премії для тих німецьких сіл, що між 1. квітня і 15. червня відзначаться тим, що матимуть якнайчистіші вулиці, площі, доми і подвір'я, стави, городи, помальовані паркані, цвіти у вікнах хат і на балконах. Зокрема звертають увагу німецькі самоврядні власті на літніські та купелеві місцевості з огляду на туристів.

### СОЛОДКА ЖОЛУДЬ.

Мало хто в нас знає, що крім звичайних дубів, що мають терпкий, гіркий овоч (бо він має в собі горничкову кислоту), є ще також і видержалі на зиму дуби, які родять солодкі овочі, що мають смак горіхів. Ці дуби з солодкими овочами є схрещенням європейських дубів, що є в деяких країнах досить поширені. І так на Угорщині біля Тиси й у Семигороді є великі деревостани таких солодко-овочевих дубів. Їх овочі їдять там люди. В південно-східній Малій Азії росте інший такий дуб, що його пражени овочі продають на базарі в Адені. В деяких околицях уживають солодкої жолуди до випікання хліба. Взагалі солодко-овочевих дубів є шість родів. Тому, що солодко-овочеві дуби ростуть у Німеччині, то треба би подумати про управу тих дубів і на українських землях.

### ВСТАНОВИЛИ ПЛАТНЮ КОРОЛЕВІ.

Англійський парламент визначив королені Едвардові річну платню в сумі 410,000 фунтів стерлінгів, а його матері, вдові по попереднім королі платню в сумі 40,000 фунтів стерлінгів.

### НЕДОСТАЧА КОБАЛЬТУ ПРИЧИНЮ „АВСТРАЛІЙСЬКОЇ ХОРОБИ“.

Малі кількості деяких металів (таких як мідь, цинк і інші) є конче потрібні для правильного відживлення звірят. Вже від довгого часу паує між віцями південно-Австралії загадкова хвороба т. зв. „надморська хвороба“. Звірята терплять на малокровність і кінець-кінцем гинуть. Остаточо дослідники Марстон і Лайнс устійнили при допомозі дослідів, що причиною „надморської хвороби“ овець є недостача кобальту. Кобальт, це метал подібний до нікелю, сріблястий з червоним відтінком. Уживають його до виробу синього скла й синьої фарби (т. зв. смальти). Марстоні й Лайнсові вдалося докзати, що кобальт збільшує число червоних тілець у крові овець. Двома віцями, що нездовго вже мали гинути, подано денно по 1 міліграмові кобальту в формі кобальтового нітрату. В протязі трьох днів наступив ненадінний вплив на здоровлю овець. Вони віддали охоту до їжі й стали поправлятися. До десятих тижнів вони вернулись до нормального здорового стану.

### ФАЛЬШИВІ СТОЗЛОТІВКИ.

Поліція арештувала кольпортретів фальшивих стозолотих банкнотів Ізр. Вольфінгера з Почаєва, пов. Дрогобич, Естера Корніла, Генр. Геберштака з Дрогобича та братів Мехеля і Генр. Бравера з Гаїв, пов. Дрогобич. Стверджено, що арештовані були на послугах Менделя Цукерберга, різника з Дрогобича, який вдержував безпосередні зв'язки з фальшивниками. Цукерберг утік. За ним розіслано стежні листи.

### МЕТЕОР УПАВ У МОРЕ.

Залога англійського корабля „Доглес“ була очевидцем незвичайного явища. Коли корабель знаходився на висоті Сешельських островів на Індійському океані, настала нагло темнота неначе підчас тайфуни. За кілька хвилин секунда величезна блискавица прорізала овид, причому роздався жахливий свист. В цьому самому менті з темного неба впала в море вогняна брила, назначаючи свою дорогу снолами іскор і диму. За кілька минут небо знову протерлось і показалося сонце. Тільки оподалік корабля булькотіло море, з якого добувалися хмари водної пари, якби у глибині щось варилося. Це те явище зробило на пасажирів корабля „Доглес“ велике враження. Ще довго над місцем, де впав метеор, збиралася клуби пари і диму. На великому просторі довкола плавали поражени риби, деякі немов зварені. Поміри температури в місці, де впав метеор, ще пів години пізніше ствердили вищу температуру води, ніж деінде.

### ЖАХЛИВЕ ВБИВСТВО БОЖЕВІЛЬНОГО УРЯДОВЦЯ.

Один урядовець у Генклінген (Німеччина) застріляв цими днями четверо своїх дітей і свою жінку, після чого відібрав собі життя. Догадуються, що він зробив це під впливом сильного нервового розстрою. Урядовець підчас війни був пострілений у голову й від того часу не був зовсім нормальний.

### БІЛКА З ПРИВОДУ ПЕРЕРВАНОЇ РАДІЕВОЇ АВДІЦІ.

Таке трапилося в Римі. Родина Маріні купила собі гарний радіевий приймач і поставила його в гостинній кімнаті, переділеній тонкою стінкою від мешкання сусідів. Родина Маріні що дня слухала радія. Сусідня родина Сантоні складалася також з прихильників музики, які збиралися при тонкій стінці, що відділяла їх помешкання від сусідів, слухаючи концерти й опери. Коли одного дня п. Сантоні вигідно сів у фотелі, щоб послухати радієвий концерт, трапилося, що власник приймача перервав авдіцію в половині. Другого дня це повторилося при надаванні гарної опери. Цього п. Сантоні було вже забагато. Він подзвонив до мешкання сусідів, а коли йому відчинила здивована пані дому, вдарив її в лице. На поміч жінці вибіг п. Маріні, до сварки вмішалася також і пані Сантоні та всі ближчі й дальші сусіди. З цього приводу дійшло до бійки, якої епілог був у суді. Симпатії в часі цього процесу були по стороні Сантонів. Усі доказували, що це прояв некультурності переривати гарний радієвий концерт. Усеж ці естетичні аргументи не переконали суддів і Сантоні є змушений у вязниці гірко думати тепер над людською злоливістю, яка унеможливила судива безплатно служати радію.

### ЗВИРОДНІЛА МАТИ.

Жахливі злочин викрили в Курниках недалеко Бидгощі. Селянка Софія Стефаняк рішила позбутися своєї 12-літньої доньки і придумала на це диявольський спосіб. Вона згорнула в лісі кілька муравельних гнізд, докупи і завезла туди нещасну дитину, яку приспала якимсь наркотиком, і знявши з неї одяжину, положила у випорпане муравельне гніздо. Опісля приспала дитину землею і пішла спокійно додому. Тимчасом мураваї обсіли нещасну дитину цілою масою і закусили на смерть. Шойно кілька днів пізніше знайшов один селянин тіло дитини і повідомив про це поліцію. За звірської матерію розписано стежні листи і недалеко арештовано Софію Стефаняк у Познані. Вона сказала, що не мала звідки удержувати дитину, і щоб її не вбивати, закопала в гніздо муравлів.

### ВІДОБРАЛИ ДОКТОРАТ.

Рада правничого відділу львівського університету рішила відобрати ступінь доктора прав Соломонові Кранцові з Львова наслідком того, що віденський суд заудив його за ошуканство.

### ПОЛЬЩА ЛЯКАЄТЬСЯ МОЖЛИВИХ ЗМІН В ЕВРОПІ

ВАРШАВА (Польща). — Польська Агенція Телеграфічна подає подробиці про побут бельгійського прем'єра Ван Зеландя в Польщі. З комунікату виходить, що головною темою розмови була справа задержання в Європі теперішнього територіального стану посідання. Польський прем'єр Косціалковський підкреслив вагу цієї справи для Польщі, а бельгійський прем'єр потвердив, що Бельгія є теж проти усяких територіальних змін.

### КОЖНОГО ДНЯ ГОВОРЯТЬ НА ІНШІЙ ЛАД.

МОСКВА (Росія). — Досі можна було знайти в советських газетах мало не кожного дня повно статей і відомостей, звернених проти японського імперіалізму. Виходило, що війна в Японію, неминуха. Та тепер нагло наступила зміна. Тісамі газети вже пишуть, що буде в короткому часі цілковито полагоджений спір між Японією і Советами. Навіть обмінюються візитами міністри війни Японії й Советів.

### ДОБАЧУЮТЬ НІМЕЦЬКУ РУКУ ЩЕ Й У ПАЛЕСТИНИ.

ЕРУСАЛІМ (Палестина). — Протиживіські демонстрації арабів продовжуються. Поліція їх розбиває. В останній демонстрації тяжко побито 16 арабів. Вибухають деж по домах бомби. Пишуть, що ті бомби походять з Німеччини.

УГОРСЬКІ НАЦІСТИ ПЛЯНУЮТЬ ПЕРЕВОРОТ. БУДАПЕШТ (Угорщина). — Переведено масові арештування серед мадярських нацистів. Уряд дістав інформації, що вони збиралися перевести в дні 1 травня державний переворот і перевернути в свої руки владу краю.

### ТЕЖ „МИСТЕЦЬ“.

ПЕРЕМИШЛЬ (Галичина). — М. Горжкий так добре підробив американські доларя, що можна було подивляти його артизм. Подивляла цей талант і поліція, але всетаки арештувала його за фальшування валюти.

### ІНТРИГУЮТЬ З АВСТРІЄЮ.

ВІДЕНЬ. — Коли хто живе в столиці Австрії, то навіть не завважить, що є на світі якісь великі сили, що обертають свої інтриги довкола цього малого й тепер бідного краю. Австрія стала тепер одною з дуже важних точок заграничної політики Франції, Англії, Італії та Німеччини.

Саме тепер відбуваються австрійські маневри в Альпах, біля границі з Німеччиною. З тим фактом злучено поголоски, що Гітлер вже зібрав німецьку армію і держить її на потегівлі на німецько-австрійській границі, щоби бути готовим кожної хвили до вмищурвання на австрійську землю. Німеччина це заперече. Австрійський уряд подає, що в маневрах бере участь дуже мало війська, бо всього 1,450 жовніврів, а три четвертини армії береже порядку у Відні. Та все те не помагає. Фантастичні поголоски дали поширюються.

### ПІДУТЬ ШАХТОВІ НА УСТУПКІ.

БЕРЛІН. — Дотеперішній фінансовий диктатор д-р Гяльмар Шахт не годиться приймати розпорядки згори, себто від новоназначеного диктатора генерала Герінга. Гітлер має твердий горіх до розкушення. Але кажуть, що Шахт таки задержить свої рішальні права.

### НІБИ ДОГОВІР.

БЕРЛІН. — Ні Совети ні Німеччина не мали відваги сказати собі останнє слово і зирвати з торговельним договором, якому вийшов формальний реченець. Цього не зроблено й договір силою мовчання продовжений. Та буде він радше мертвим договором.

### ФРАНЦІЯ НАРІКАЄ НА АНГЛІЮ.

ПАРИЖ. — Французька преса дає до пізнання Англії, що це Англія штучно підтримує замішання в Європі й інтригує в австрійській справі, щоб тим чином лякати Францію і змусити її стояти по її стороні в розв'язці воєнного конфлікту між Італією й Етіопією.

### БОЯТЬСЯ ІТАЛІЙСЬКИХ ВПЛИВІВ.

РИМ. — Молодий король Фаруок, що засів на єгипетським престолі по смерті свого батька, короля Фуада, хотів чимкорше вернутися з Англії, де побирає науку, до Єгипту. Тому вибрав дорогу залізницею до Венеції, щоб звідти виїхати до Єгипту на італійським кораблі. Та нагло змінено маршрут. Сказано, що Фаруок поїде до Марсєлі в Франції, а звідти відіде до Єгипту на британським кораблі.

В часі, коли ведуться ці інтриги, на вулицях Каїра йдуть виборчі демонстрації. Підчас останньої демонстрації вбито 7 осіб і 23 ранено.

## "СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays  
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.  
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Registered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.  
on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing as special rate of postage provided for in Section 1103  
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016.  
4-0807.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

## ДОХОДИМО ДО АБСУРДУ

Як ми ждемо на новини з рідного краю, так і в ріднім краю раді би мати цікаві інформації про життя американських українців. Так принаймні собі уявляємо. І тому можемо бути тільки вдячні тим, що звідси з Америки інформують старий край про те, якими думками живе американська Україна й що вона творить. Та, на жаль, і в тім випадку маємо до діла з нашим нещасним „якби“.

Це факт, що як довго існує наша імміграція, так довго не мав старий край звідси з Америки таких часописних інформацій, на підставі яких можна виробити собі якийсь-такій погляд про американське життя. Одні, що дописували, робили багато промахів — не зі злого волі, а просто з незнання тутешніх відносин, бо тут закоротко жили. А це не так легко пізнати тутешні проблеми. Інші надавали своїм дописам наскрізь особистий, груповий чи конфесійний характер. А ще інші мали добру волю щодо добре написати, але не мали відповідного обсерваційного змісту, ні не знали історії української імміграції. І були такі, що писали про Америку з Америки в такий спосіб, що ті, що жили в старім краю й Америки на очі не бачили, писали про Америку правдивіше й розумніше, опираючись при тім очевидно на писаннях таких європейських журналістів, що Америку добре простудіювали.

Все те склалося на те, що в старім краю знають багато ріжних дрібниць або куріозів про українське життя в Америці, а не знають нічого про те, що-тут дійсно створено чи твориться. Правда, винна тут та обставина, що старий край не мав в Америці ніякого постійного й платного кореспондента, який спеціально присвятив би свій час тій справі, а без такого кореспондента важко в теперішніх часах обійтися модерній газеті. Крім того тяжко подумати, щоб могла обійтися без такого кореспондента якась нація в Європі, що має на чужині таку чисельну імміграцію як українська. Що такого кореспондента треба, переконують нас найвмовніше це й ті всі інформації, які надсилають до краю ріжні принагідні кореспонденти. Читачу їх, приходиться не раз думати: чи вони писані з Марса чи з Америки? Тому й не здивувало вже нас, коли ми вчилися в старокраєвім часописі „Наш Прапор“ з 3. квітня 1936 р. таке: „Дня 31. травня відбувся величавий концерт української релігійної музики в честь Митрополита Андрея. Концерт відбувся в головній салі Карнеджі Гога в Нью Йорку при набитій салі своїх і чужинців. Зложеними хорами (8 із доокол. громад) управляв проф. Ол. Кошиць“. В такий спосіб описано концерт, який щойно відбудеться 31. травня б. р. Ми певні, що цей концерт випаде так, як описано в краєвій газеті. Але ради Бога чи будемо в такий спосіб ще далі інформувати старий край про події з українського життя в Америці?

## БОЛЬШЕВИЦЬКА ТАКТИКА „НАЙВУЖЧОЇ ЩІЛИНИ“

(Надіслана стаття).

Недавно тому удався польським комуністам один надзвичайний трюк. У Варшаві видає якийсь „Звізонец науциельства“ газетку для дітей, „Пломик“. Видавництво то попирає сильно шкільна влада, котра приказала, щоби всі школи той „Пломик“ передплатували.

Як число за березень появився той „Пломик“ зі вступною статтею, що вихваляє відносини в Советах, зокрема шкільництво та театральні представлення для дітей. — Як там добре та гарно дітям живеться і як там про дітям дбають. Є там якась „цоща“, забирає такі з вулиці дітей та веде до дитячого театру. На першій сторінці цього числа представлені дві, добре підготовані сміючі дівчинки, а в середині того зошити бачимо дві вдоволені дівчинки з підписом „Две українки“. Крім того є там ще ілюстрації, що представляють гарні міські вулиці та „Зимний (зимовий) дворець“ у Петербурзі.

Ціла дотична стаття є написана цілком явно в совето-фільським дусі, а дотичне число розіслано в кількадесятьох тисячах по цілій польській державі. Дотична стаття днів потім зорієнтувалися деякі польські шкільники що це властиво сталося, і що комуністам удалася така незвичайна штука. Почався отже гвалт і дотичне число „Пломик“ сконфісковано і заказано його поширяти або позичати.

Однак не обійшлося без оборони „Пломка“ і його видавців. Між іншим піднесено, що Новаковський, визначний фейлетоніст краківського „Курієра“, котрий найперший напав на „Пломка“ — сам, повернувшись з советів, висказувався з дуже великим одушевленням про тамошні театри.

Новаковський признався до цього, але що інше є висказати прихильно про якусь установу, котра вже і за царських часів високо стояла, а друга справа — робити з цієї нагоди пропаганду в користь большевизму. — Цей краків-

ський „Курієр“ пише з цієї нагоди ось що:

„Засуджуючи присуд польської суспільности на авторів останнього числа „Пломка“, при помочі котрого проведено випити в дитячі душі большевицьку ідею — є загальний. Знаємо також добре, що польське вчителство вирозно відгороджується від „союзних“ провідників, котрі стараються йому накинути свої радикальні теорії. Є отже зрозумілою річчю, що союзні „достойники“ перелякались і постановили ратувати себе за всяку ціну. За які методи вони при тій нагоді вхопили, є доказом така вістка подана „католицькою пресою агентурою“:

„Як сильно зареагували учительські ряди на большевицьке число „Пломка“, доказує наглядно факт, що головна управа Учительського Союзу не видала на 15. березня „Глосу Науциельського“, але на це місце розіслала до всіх своїх членів „Курер Поранний“ з дня 16. березня б. р.“

Як звісно, це число „Курера Поранного“ було присвячене обороні сконфіскованого державною владою числа „Пломка“.

В усякому разі штука большевицька з „Пломком“ удалася знаменито, бо конфіскації його оголошено по тім, коли вже десятки тисяч цієї (зрештою дуже гарно виданої) прошури розійшлися по краю. Крик, піднятий у пресі, звернувши очевидно увагу і дорослих поляків на неї і пропаганда стала ще успішнішою.

Так діється в кругах польської суспільности, а щодо української — то вона вправді подібна, але звернена головню до народних низів, до селянства.

Видавництва большевицького, призначеного для української інтелігенції, властиво тепер нема, і не видно нічого подібного до „Нових Шляхів“ Крушельницького. Галицька інтелігенція дістала такий наглядний і відстрашаючий приклад на сумній долі родини Крушельницьких, на смерті

Скрипника та Холодного, на розстрілі трьох наддніпрянських поетів — що не так легко заасантувати когось з її кругів до большевицької армії. Але комуністична робота в низах іде цілою парою, а на чолі тої роботи — дивним дивом — стоять жиди і зручноркерують нею. Причиною, що зокрема селянська молодь так легко підпадає під її вплив, є власне та прогалина в дотеперішній народній праці всіх наших партій у Галичині, що вони цілковито обминали вьяснення народові жидівського питання. Зокрема наша преса стояла на тім становищі, що жиди теж понижені і поневолені, тому не годиться їм докучати. І це перешкодило в житті, хоч залишилася в пам'яті спогади з „баденівських виборів“, коли то жидівські агенти кололи нераз виборців шилами, а зокрема живі ще спомини з світової війни, коли то на підставі жидівських денунційцій тисячі наших людей мандрували до Талергофу, а сотки зависли на мадярських шибеницях.

Жиди тримають з тими, що нагорі, а коли зокрема жидівська інтелігенція така податлива на большевицьку вплив, — то тому, що бачить, яку переважну роллю грають жиди в Советах. А зрештою та інтелігенція (як і взагалі жиди) — цілком не звязана з тою народною масою, серед котрої і з котрої жне вдома. Розвій, свобода чи поневолення того народу мало їй обходить.

Та фактом є, що в галицько-українській політиці не було майже ніколи і сліду антисемітизму і що доперва в останніх часах сатиричний „Комар“ зачав трохи атакувати жидів.

Таке неясне дотеперішнє становище галицько-української преси супроти жидів довело до того, що агітація комуністичних жидівських агітаторів між селянством (зокрема молодим) знайшла дуже податливий ґрунт. І так маємо в Галичині і на Волині тепер цілу низку політичних процесів, в котрих виступають як обвинувачені численно наші молоді селяни — під проводом кількох жидів.

Знаменитий автор „Холодного Яру“ Ю. Горліс-Горський відкрив недавно цілий план комуністів на підставі їх „Підпольної інструкції“, що дає

припоручення, в який хитрий спосіб треба провадити комуністичну пропаганду. Ми тут наведемо лише дещо з тої інтересної інструкції. І так:

Комуністи Західньої України мають об'єднатися з усіма поступовими українськими партіями і політичними угрупованнями для боротьби проти спільного ворога — польського фашизму.

Викликуючи незадоволення низів політикою верхів соціалістичних, демократичних і дрібно-буржуазних партій Західньої України, особливо у їх організаціях молоді — комуністи мають опанувати політично виховані ними маси і, не змагаючи до зміни самої назви партій, чи організацій, що може шкідливо відбитися на політиці „народного фронту“, повести їх правильним шляхом, під кличем боротьби за національне і соціальне визволення та під кличем оборони батьківщини всіх трудящих СРСР — від нападу міжнародного фашизму. Особливо увагу треба при тому звертати на демаскування плянів ундо-фашистів, котрі на спільку з польськими фашистами мають намір відірвати радянську Україну від СРСР і віддати її в неволю польсько-німецькому капіталові.

Треба опанувати низові установи культурно-освітні, спортивні і кооперативні. При тому, для облекшення завдання — використовувати треба кличі політичних напрямків, найбільше популярних у даній місцевості. Найкраще послуговуватися при тому новозвербованими членами „Народного фронту“, що передтим належали до тих напрямків. По опануванню, — треба поступово переводити працю в них на правильний шлях під кличами „Народного фронту“.

Належить пильно стежити за тертями і непорозуміннями серед українських буржуазних партій і використовувати це для дискредитації тих партій в очах мас шляхом усної пропаганди та відповідного насвітлення справи у підпольних і легальних виданнях „народного фронту“.

Належить опанувати низові організації ОУН, в першу чергу на селі шляхом агітації проти пансько-капіталістичних верхів та заграничного проводу, котрим треба закидати зраду інтересів робітничого народу та злочинне посягання на смерть селян і робітників для досягнення особистих шкурницьких інтересів, та зведення особистих, потрахунків.

Шляхом усної і друкованої пропаганди треба пильно доказувати трудящим масам злочинність святкування ними фашистських - петлюрівських свят, звязаних з боротьбою буржуазних банд Петлюри та Петрушевича з робітничо-селянською червоною армією та владою, як також і звеличування трудящими в слід за фашистами цієї боротьби. За те треба пропагувати врочистості і свята „Народного фронту“.

Отце і є головніші постанови підпольної інструкції, виданої воюючим московським большевизмом. Нова тактика московського большевизму по цей бік Збруча вимагає перешколення інструкторів, навіть тих, що вже є вивченими у свій час за Збруч.

Поважна частина їх побувала на курсах, що їм большевицькі улажували на Закарпатській Україні, а друга частина їздила такі знову за Збруч. До своїх людей большевицька гранична сторожа не стріляє. Повернувшись з такої тайної прогульки, розпочали ті агенти комінтерну свою підступну роботу передовсім поміж молоддю, а то під кличем: „Всі до спільки для боротьби зі спільним ворогом за національне і соціальне визволення!“

Ті інструктори й активісти, що на курсах не побували, одержали інструкції на місці. Уся підготована робота для зміни московсько-большевицької тактики на наших землях, пройшла непомітно для української суспільности. Послуговуючись новою тактикою, перейшли большевицькі агітатори уже в наступ.

Щоби відповідно до інструкції оплюгавити наших національних героїв та наших національні свята — видали ці комуністи брошуру „Крути“ та заповідають даліше видавати подібних брошур і в такім самім дусі.

Антидотом на таку дуже крепко фінансовану акцію комуністів можуть бути лише інші видання, також дешеві і до масового поширення призначені. Таким одиноким виданням є покищо двотижневик „Дешева Книжка“. Коштує вона лиш один долар на рік, а адреса цього видавництва звучить: „Дешева Книжка“, Львів, вул. Скарбківська, 35.

Передплата, надіслана нашими земляками зза океану, дуже багато може допомогти доброму ділу. Не забуваймо, що це справа пекуча, що йде про те, щоби не втратити нашої молоді. Чи тепер, чи в четвер, чи за два місяці чи за два роки, мусить прийти до зудару нашої нації з большевицьким, забручанським, покищо торжествуючим хамом. Старий край не спить, але вже готується до гої боротьби. Однак іде про це, щоби ми не мали таки у рядах нашого власного народу тихих, а дотого ще тайно, підпольно зорганізованих ворогів.

Тут треба піднести важний факт, що коли наш молодий селянин зістане захоплений якою ідеєю, котру за велику і слушну узнає, то не так легко йому її знову з голови вибити, хочби і які були крикі аргументи, що вона ані велика ані слушна. Рішає право першенства. І тому люди, котрим лежить на серці визволення Великої України з московсько-большевицької неволі, не сміють рівнодушно приглядатися, як большевицькі агенти підривають нам самі основи нашої національної сили.

Наші „молоді націоналісти“ доконали деяких важних вчинків, що зістануть підчернені в історії наших визвольних змагань. Та крім героїських подвигів, виконаних у відповідному часі, треба нам широкої і витревалой роботи в низах.

Видавництво „Дешева Книжка“ це початок такої роботи, або радше це зброя, котрої повинні вжити справжні борці з московською заразою.

Поодинокі брошура „Дешевої Книжки“ коштує 20 грошів. Треба старатися, щоб її можна було продавати лише по 10 грошів, а до цього можуть прислужитися лише наші заокеанські браття дуже численно надісланою передплатою. Найліпше збирати по 10—20 передплатників і висилати гроші через банк, а в листі покликати виразно на отсю статтю.

Ще раз підношу, що справа є незвичайно важна, а небезпека велика. Большевицька робота: втискатися всюди і „найвужчою щілиною“ — стотіть у повнім розгарі. І вже з цієї причини треба поспішитися, щоби потім не було запізно, та щоби ми не нарікали на наш старий рутенський спосіб: „Е! Коби ми були знали!“

(Кінець).

Іван Наконечний.

## ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІРБОРН, МПШ. Подавмо до відома, що Бр. У. Н. Союзу від 11. відбуде збори в неділю, 3-го травня, в годині 2:30 попол., в Фордсон Гай Скул. — Бутковский, секретар.

УЛАС САМЧУК  
ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частинах.

Частина друга.

Передуми виборотельські! Авторські права застережено!

62

Гюнаш устав. — Досить, дочко! І не благай, і не плач марно. Жертв твоїх не потребу. Вертайся до них, падай на коліна, гризи землю, благай... Менеж більше не вблагаеш. Не під такою планетою роджений. Мій закон, закон чести й сили. Я не попушу й не скорюся, хочби приходилося розлучитися з життям. Краще смерти свобідним, ніж жити рабом.

Кіті оніміла. Кіті не знаходить слів. Встала, випросталася. Гострий, повний жалю й обурення погляд. Батько не видержав і відвернув голову.

— Тату!... — через силу прошептала Кіті. Тату?! Ти на правду не підеш звідсіля?

— На правду! — проговорив він з притиском.

— Ти хочеш умерти? — знов прошептала вона.

— Я хочу перемогти — сказав батько.

— Тату! Благаю тебе! Я хочу, щоб ти жив! Хочу, щоб ти жив! Ти мусиш жити, мусиш! Не вірю в смерть! Тату, не вірю в смерть! Ти мусиш жити, для неї, для нашої батьківщини!

Кіті заридала. Батько нерушно, мов кам'яна статуя, стояв перед нею, що ридала. — Нікчемне, розніжніле покоління! — прошепотів він кризь зуби. — Не бути вам свобідними! Воля купується залізом... — Ні! — викрикнула Кіті. — І любовю.

Гюнаш обернувся й вийшов.

„Боже мій“, — думає Кіті. „Він навіть не прощався зо мною“. Кудиж тепер? Що тепер? Бігти! Бігти на війну, в огонь. Зупинити її, бо в ній сконає батько й його влада. Божевілля, безсилі раби з лицарських словами на устах. Загиньте!“

І вона бігом побігла до Келева. Вона приблизить до Дмитра, молитиме його не стріляти. А може... А може... Божевілля, дівчино! Куди біжиш? Дивися, он сонце зійшло, хмари роздерлися, горішпили високо зняли й гордо глянули назустріч сплічучому сонцю.

Промінь з небес вдарив на землю, переливається й горить срібна планета, дерева співають гимн, водоспади

рвуть льодяні перешкоди й дзвонять на цілий світ дзвонять! Куди біжиш, божевілля дівчино! —

Але Кіті біжить. Вона не чує закликів сонця, гір. Перед нею смерть, жорстока й неблагана. Хто переможе?

В ту мить, як вона була під горою, здригнулася земля, гарматня сальва пронеслася над горами, зареготали скоростріли. Огонь? Здвигнулись і заговорили гори.

Кіті злякалася, але не зупинила бігу. Вперед, усе вперед! Копається в глибокому снігу, падає, рветься, зводиться й біжить далі. Дихання розриває груди, очі заліває гарячий піт. Під ногами дивити земля, впереді реве страшна потвора, над головою рвуться шрапнелі.

Не видержить, впаде. Ще трохи сили. Де Дмитро, той найліпший, найсильніший! Де він? Гей, зупинься! Замовчій, гори! Не кричіть!

Кіті біжить, Кіті рве, дряпається вперед. Сніг м'який, глибокий, сонце вирвалося зза хмар, вдарє об білу поверхню й сплітє очі. Вона рветься вперед, щоб вступити в біг зо стихією, з горами. Вона любила, вона бажала перемогти батьківщині, вона покляла на карту гри всі сили, всі скарби розуму й серця. Колиж ні, вона віддасть себе, ляже під скоростріл коханого й тоді кінець. Він не переступить через її трул.

А гори ревуть, клекочуть. Гори палають огнем, дихають гнівом. І нарешті Кіті на верху. Снігові закопи. Он скорострільні гнізда. Кілька смертоносних машин завзято розсіпають по горах свої пекельні реготи. Коло них червоні сердиті з палаючими очима люди. Он і Дмитро. Так, це він. Зігнувся, припав до скорострілу. Він сам власними руками розстрілює її батьківщину.

— Дмитре! — крикнула вона. Дмитре!

Але Дмитро не чує. Клекоче сердито скоростріл. Дуднить земля від гарматних зривів. Кіті ще гукає, підбігає зовсім близько до нього, але в той час по цілому фронті прокотилося гучне славааа! Скоростріли врывають свій клекіт. Працює гармата. Зо снігу зводяться люди, безліч людей із криком біжать у долину.

В той час Кіті підбігла до Дмитра. Побачивши її, він зірвався й увесь розчервонів, захоплений крикуном: — Кіті! Глянь! Там гори прокинулись! Бачиш? Дивися, радій! Ти не можеш цього зрозуміти, ти не відчуваєш. Ти не повірши моїм словам, але закликаю тебе — почув! Гориж говорять!...

Але Кіті не чула його. Вона вперла зір у розляглий перед нею простір, на широку долину, що збігає до Тиси, що по ній у безладді тікали мадярські вояки. У неї затумани-

лося в очах. Ноги тремтять і підгинаються.

— Кіті, ти плачеш?! — гукає Дмитро. — Біжи до них! Біжи за ними!

— Славааа! — вирвалося з її уст, збрала рештки сил й схопивши Дмитра за руку, рванулася вперед.

Скорострілчики зірвалися зо своїх гнізд і побігли за Дмитром і Кіті.

Минули роки. Стоячи над рівною, синьо-зеленою барви прозорою, як кришталь, поверхнею таті Аршинець, у мєні родяться дивні, неймовірні спогади. Передо мною великий гострий, ніби кінець стріли, трикутник води. Зправа й ліва, до самого краю берега, збігає амфітеатром пишній ліс, а над усім в перспективі виплунуся забутий ставелив шолом Чорної Клеви.

У віддалі направо, свавільно й дико по вчовганих кам'яних яругах, убрана в пілні шати, спадає легка, мов лань, річка. Гремить і вирує розбіта прозора вода, струнко стоять густо-зелені смереки, цвітуть квіти й вється блакитний метелик.

Ми вийшли на прогульку. Я, Кіті, наші спільні приятелі — маляр Скобчевський і доктор права, а в дійсності торговець і співробітник нашого підприємства, Сталь Роман. З нами великий пес-бернардин Льюрд. (Дальше буде).

# ПРОТОКОЛ

З РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, ЯКЕ ВІДБУЛОСЯ В ДНЯХ 17 ДО 21 ЛЮТОГО 1936 РОКУ В ДОМІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА ПІД Ч. 81-83 ГРЕНД СТРІТ, ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

## ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ.

Гол. предсідник відкрив збори в год. 9.15 рано, заявляючи, що на програмі нарад є продовження дискусії над звітами головних радних. В першу чергу приходить дискусія над звітом головного радного Т. Шпікули. Тут забирає голос. фін. секретар-касєр та стверджує, що в минулому році було в Шікаго по відділах багато ріжних справ до полагодження. І це добре, що ми маємо тепер головного радного в Шікаго, бо власне він поміг нам багато в полагодуванні тих ріжних справ.

Контрольор А. Пашук запитує в справі одного члена з Шікаго, який писав до нього, а діставши вяснення, ставить вносення, поперте контрольором Д. Капітулою, щоб прийняти звіт головного радного Т. Шпікули та уділити йому вотум довіря. Це вносення перейшло одоголосно.

На вносення радного І. Гузара, поперте радним І. Ваверчаком, прийнято звіт радного І. Лисака та уділено йому вотум довіря одоголосно.

На вносення контрольора А. Пашука, поперте радним Т. Шпікулою, прийнято звіт радного І. Ваверчака та уділено йому одоголосно вотум довіря.

На вносення контрольора А. Пашука, поперте котрольором Д. Капітулою, прийнято звіт радного О. Шаршоня та уділено йому вотум довіря одоголосно.

В дискусії над звітом радного Н. Буська забирає голос заступниця гол. предсідника М. Розоміло та запитує, чи радний Н. Бусько здавав свій звіт як головний урядник, чи як відділовий секретар.

Радний Н. Бусько: Я вважаю, що я здавав звіт як головний урядник.

На вносення контрольора Д. Капітули, поперте радним О. Шаршонем, прийнято звіт радного Н. Буська та уділено йому вотум довіря.

На вносення радного І. Ваверчака, поперте контрольором А. Пашуком, прийнято звіт радного І. Гузара та уділено йому одоголосно вотум довіря.

На вносення заступниці гол. предсідника М. Розоміло, поперте радною О. Придун, прийнято звіт радної А. Боївки та уділено їй одоголосно вотум довіря.

На вносення радного С. Слободяна, поперте заступницею гол. предсідника М. Розоміло, прийнято звіт радної О. Придун та уділено їй одоголосно вотум довіря.

На тім покінчено дискусію над звітами всіх головних урядників.

## ВНОСЕННЯ Й УХВАЛИ.

Гол. предсідник предкладає для нарад та для вирішення, як першу точку, справу організування нових членів.

Контрольор Д. Капітула: Де шукати причин, що наша організація не зростає в членах? Певна річ, що депресія причинилась багато до того, що нам трудно дістати нових членів. Та є ще інші причини, які заважають на організуванні нових членів. От возьмім під увагу нову реформу. Хоч та реформа вже майже покінчена, то нарікання зі сторони деякого числа членів остались на далі. Ті члени не хотять розуміти цього, що реформа була конечна, та що її запроваджено в інтересі самого членства. Вони такі нарікають, та ще відстрашують своїх власних дітей від організації, кажучи їм, що з ними буде колись тесаме. Те, що їх діти можуть дістати тепер у Союзі такі семі роди обезпечення, як у американських асекураційних підприємствах, вони не бачать і не хотять бачити. Те, що вони самі мали перестарілу форму обезпечення, якої вже давно не було в ніякій асекураційній компанії, вони також не хочуть розуміти та знати. Отже нарікання зі сторони таких членів утруднюють працю над організуванням нових членів. Коли мати на увазі депресію, нарікання самих членів, велику конкуренцію зі сторони асекураційних компаній, то не тяжко зрозуміти, чому ті методи, якими ми досі послуговувались в організуванні нових членів, не є тепер вистарчальними. Тепер нам потрібно мати окремих людей, які постійно працювалиб для У. Н. Союзу.

Контрольор А. Пашук: Як підійти до молоді, щоб її зеднати в ряди У. Н. Союзу, то це для нас найважлиша та найбільше пекуча справа. Бо зовсім слушно завважив у своїм звіті відповідальний редактор д-р Мишуга, що що нам по мільонах долярів, якщо ми не будемо діставати до організації нових членів з молоді. Бо властива сила й вага організації лежить в першій мірі в членах. Я цікавився питанням організування молоді, студіював те питання, говорив на ту тему з визначними людьми й прийшов до переконання, що властиво найбільший вплив на молодь має церква та школа. Священство може найбільше зробити в тому напрямі, щоб забезпечити існування наших українських інституцій в Америці. Організатор, щоб він був навіть найбільше відповідний, не зможе зробити в дотичній місцевості того, що зробить священник. Наша молодь ходить до церкви, а тому священник має ще найбільше стичности з нею та може відповідно вплинути.

Радний Г. Євусяк: Ми не дістаємо нових членів, бо не працюємо в тому напрямку. Бо скільки є тепер у Союзі таких секретарів, чи інших відділових урядників, які старались би приєднувати нових членів, себто ходилиб по хатах за тими новими членами? Коли брати під увагу предсідників, секретарів і касєрів відділових, то їх є у Союзі понад одинацятьсот, а скільки з них на протязі року приєднували членів в такий спосіб, щоб ходити за ними по хатах? Що таких урядників є дуже мало, то на те вказує те мале число нових членів, приєднаних на протязі року. Тому власне нам потрібно окремих організаторів, які працювалиб постійно для У. Н. Союзу, таксамо, як працюють агенти для асекураційних компаній. Щоб праця над приєднуванням нових членів була успішною, то крім постійних організаторів нам треба ще звернути увагу на ті додаткові фонди, як наприклад, оплату за часопис. В тому напрямі ми мусимо щось зробити, бо фактом є, що молодь не хоче платити за часопис.

Радний І. Ваверчак подає приклад з одної великої заповогової організації, в якій спосіб вона організує нових членів. Та організація назначає окружних управителів, які є властивими організаторами. Вони мають під своїм наглядом звичайно кілька повітів. Вони заходять часто на збори відділів та помагають секретарям в організуванні нових членів. Тому й ми моглиб поступати в такий самий спосіб. А щоб усунути нарікання деяких старих членів щодо нової реформи, а тимсамим улекшити справу організування нових членів, то ми повинні дати дивіденду для тих усіх членів, що перейшли зі старого до нового роду обезпечення.

Радний С. Слободян поділяє думку радного І. Ваверчака щодо цього, що коли ми уділюватимемо дивіденду тим членам, що перейшли зі старого до нового роду обезпечення, то це pomoже багато в організуванні молоді до Союзу. Працю над приєднуванням молоді улекшилоб також і те, колиб ми знайшли спосіб, щоб звільнити всіх молодих членів від оплати за часопис.

Радний Т. Шпікула піддає в справі організування нових членів такі думки: Назначити окремих організаторів принаймні по більших містах, які працювалиб постійно для У. Н. Союзу. Крім окремих нагород у сумі \$3 і \$4 від члена, призначити ще кілька надзвичайних нагород за приєднання певного числа членів на протязі року. В кожній більшій місцевості вести пропаганду за нових членів на протязі цілого року при помочи радія. Видавати кожного року від Союзу відповідні стінні календарі в такому числі, щоб вони знаходились не тільки в хаті кожного Союзовця, але могли бути поширені також і між тими всіми українцями, яких тільки ми можемо досягнути.

Радний І. Гузар: Окремі організатори є потрібні, та щоб оминути всякі непорозуміння по відділах, організаторів не повинен назначувати гол. езекутивний комітет У. Н. Союзу. Цю справу можнаб перевести в самих відділах. Коли в якимсь відділі знайдеться відповідний урядник чи член, який надається і міг би виконувати працю організатора, то цей відділ міг би самий назначити дотичного урядника чи члена організатором. В який спосіб нагородити такого організатора, то це вже справа, яка могла би бути порішена й полагоджена в порозумінні з езекутивною Союзу. Очевидно, нагорода такого організатора булаб означена відповідно до його праці, а саме, відповідно до числа приєднаних нових членів.

Коли вже говоримо про організування нових членів, то при тій нагоді хочу звернути увагу, що є деякі члени, а навіть відділові урядники Союзу, які є організаторами в інших заповогових організаціях і, організуючи до них членів, говорять та обдурюють наших людей, що, мовляв, вони їх вписують до Союзу. Хоч це рідкі випадки, але вони є і на них треба звернути увагу.

Радна О. Придун годиться з думками, висказаними контрольором Д. Капітулою і радним І. Ваверчаком, та зазначає, що треба конечно задоволити старших членів, признаючи їм відповідну дивіденду. Бо коли родичі не будуть задоволені, то їх дітей ми не зможемо дістати до організації. Таксамо треба звільнити молодь від оплати за часопис.

Радний І. Лисак поділяє думку інших головних урядників щодо потреби звільнення молодих членів від обовязкової оплати за часопис. Зазначає також, що коли вже говоримо про способи та методи організування нових членів, то нам треба звернути увагу також і на суспензу членів. Бо власне суспенза великого числа членів на протязі кількох минулих років причинилась найбільше до убутку в членах. Очевидно, ріжні причини складаються на суспензу членів, та всетаки велике число з тих суспендованих членів можнаб задержати при організації, колиб відділові урядники, а зокрема секретарі, присвячували більше уваги, часу та праці тій справі.

Радний Н. Бусько: Коли нам трудно дістати нових членів, то причина є головно та, про котру згадав контрольор Д. Капітула. Отже треба усунути незадоволення у старих членів. Бо фактом є, що в Союзі маємо ту молодь, за котру платять родичі. Тому треба задоволити родичів, а тоді нам легше буде діставати їх дітей.

Заступниця гол. предсідника М. Розоміло: Контрольор А. Пашук зовсім слушно завважав, що священники через церкви мають вплив серед молоді, а тому вони могли б багато допомогти в приєднуванні тої молоді до Союзу. Тому треба, щоб Союзівці й члени місцевих церковних громад звертались у тій справі до своїх священників.

Ред. С. Шумейко: Чому молодь трудно дістати до організації, то тут заважає багато й цей факт, що старші люди по місцевостях не держать зовсім або дуже малий контакт з молоддю.

Рек. секретар Д. Галичин: Це добре, що головні урядники порушують ті всі справи та піддають проекти, які, на їх думку, усунули б ті ріжні перешкоди, з якими ми тепер стрічаємося в організуванні нових членів.

Зазначу, що головний виконавчий комітет уже й раз застановлявся та обговорював ті справи, що тут були піднесені. Ми знаємо про те, що нова реформа спричинила нарікання та негодування зі сторони певного числа членів. Та коли вже згадуємо про ті нарікання, то треба ствердити, що подавляюча більшість членів прийняла ту нову реформу з повним визнанням та без ніяких нарікань. Коли говоримо про ті нарікання, то треба пам'ятати також, що понад 5,000 членів уратували своє членство тільки завдяки тій реформі. Та, не зважаючи на те, треба ствердити, що є якийсь відсоток членів, що нарікають. Хоч їх нема багато, то все-таки їх нарікання впливають відомо на працю організування нових членів. Бо коли у відділі знайдеться тільки один такий член, який постійно нарікає, то й це вже наносить шкоду. Та, з другої сторони, ми не можемо потішати себе тим, що коли Союз уділить дивіденду, то нарікання зі сторони тих членів зараз устануть. Я вважаю, що ті члени, які тепер не мають ніяких нарікань та жалів до організації, будуть вдоволені з дивіденди, коли вона вже прийде, далеко більше, ніж ті члени, що нарікають. Бо хто нарікає на ту організацію, яку він самий збудував, і яка є такою, якою він самий її створив, то того й дивіденда не задовольнить та не здержить його від нарікань.

В часі наших нарад я вже згадував про те, як мається справа з уділюванням дивіденд для тих членів, що перейшли зі старого до нового роду забезпечення. Та справа була обговорювана на зборах виконавчої в грудні минулого року. Засягали ми опінії в тій справі також і в актуарія У. Н. Союзу. І певним є, що виконавчий комітет був би дуже радий, коли б дивіденда для тих членів уже була прийшла цього року. Аколи так не сталося, то це значить, що не можна було зробити так, як ми собі бажали б.

Тому, коли ми тепер говоримо про потребу дивіденд, то ми не можемо підходити до цієї справи з тої точки, що дивіденду треба ухвалити, щоб у такий спосіб задоволити таких членів, що нарікають. Ми мусимо розбирати ту справу тільки з цього боку, чи організація може, або чи не може перебрати на себе таке зобов'язання під теперішню пору. І коли ті члени, що перейшли зі старого до нового роду забезпечення, дістануть дивіденду, то та дивіденда буде їм признана не тому, що є нарікання зі сторони деяких членів, але тому, що організація могла ту дивіденду уділити, а тимсамим вона належала членам. Треба ще терпеливості на якийсь час, а дивіденда прийде. Головний виконавчий комітет має постійно на увазі ту справу, слідкує пильно за нею, і при першій можливій нагоді постарається її здійснити.

Щодо організування нових членів, то з дискусії більшості головних урядників виходить, що У. Н. Союз повинен принаймні по великих містах мати окремих організаторів, які працювали б постійно для організації та були б відповідно винагороджені за ту працю. Також були піднесені думки, що назначування організаторів може викликати непорозуміння по відділах. Отже, щоб погодити ті розбіжні думки, я вважаю, що ми могли б погодити ту справу в такий спосіб: річне засідання головного уряду признає в засаді потребу окремих організаторів. Однак на протязі цього року головний виконавчий комітет не повинен узагальнювати справи назначування організаторів, а тільки зробити спробу в деяких місцевостях з кількома людьми, щоб переконалися, що вони зможуть зробити для організації, коли працюватимуть для неї постійно. Опісля, на підставі цієї зробленої спроби, виконавча має виготовити в тій справі відповідний плян, та предложити його наступного року на конвенції.

Радний С. Слободян ставить внесення, а попирає його контрольор Д. Капітула й радний О. Шаршонь, щоб уповажнити головний виконавчий комітет У. Н. Союзу поступити в справі окремих організаторів у такий спосіб, як тут повище предложив гол. рек. секретар. Це внесення перейшло одноголосно.

На внесення контрольора Д. Капітули, попере радними О. Шаршонем і А. Боївкою, порішено одноголосно, щоб виплачувати на протязі 1936 року за приєднування нових членів такі самі нагороди, які були в 1935 році, а саме: \$3 від члена, що обезпечує себе на \$500, \$4 від члена, що обезпечує себе на \$1,000, а \$1 від дитини, що є обезпечена в класі I, або II, або III. Таксамо предсідники й касієри відділів мають отримати ту нагороду, яку вони діставали в 1935 році, то значить, по 25 центів від кожного нового члена, приєданого до відділу на протязі року.

Предсідник контрольної комісії О. Е. Малицький: Щоб улекшити працю над організуванням молоді до Союзу, то в першій мірі треба старатись освідомлювати молодь та поглиблювати її знання про український нарід. У. Н. Союз видає тепер „Юкренин Вікль“, який власне має за завдання це робити. Та цей часопис у англійській мові читають переважно тільки ті молоді люди, що вже є в Союзі. А цей часопис повинен дістатися до рук також тої молоді, яку ми хотіли б зеднати до організації. Тому вказаним було б діставати імена тих усіх молодих людей, що кінчать вищі школи, та посилати їм „Юкренин Вікль“.

При організуванні молоді дається відчувати також брак відповідного підручника про У. Н. Союз в англійській мові. Цей підручник, який видав минулого року рек. секретар, є відповідний, але з огляду на те, що він був виданий українською мовою, то тепер іще потрібно виготовити такий самий підручник в англійській мові. Чи підручник в англійській мові буде тільки перекладом теперішнього українського підручника, чи може треба буде поробити деякі зміни, то полагаю цієї справи ми повинні вже оставити рек. секретареві.

Радний Г. Євсюк: Головні урядники вже передтим згадували, що виготовлений рек. секретарем „підручник для відділових урядників і організаторів У. Н. Союзу“ це добре та корисне діло. Тепер є піддана знов думка, щоб рек. секретар іще виготовив подібний підручник в англійській мові. Коли ми робимо таку постанову, то ми повинні мати на увазі, що ми не можемо вимагати, щоб виготовлення як одного так і другого підручника могло обійтись без видатків. Це є окрема праця і вона повинна бути винагороджена, головню, коли тепер говоримо про видання підручника англійською мовою. Бо наприклад для зредагування підручника англійською мовою потрібно може більше осіб, яким треба заплатити за таку працю. Тому я ставлю внесення, щоб на видатки, получені зі згаданим мною видавництвом, призначити \$250. Це внесення радного Г. Євсюка, попере предсідником контрольної комісії О. Е. Малицьким та радним І. Гузаром, перейшло одноголосно.

В справі органу „Свободи“ вивязується оживлена дискусія, в якій забирають голос усі головні урядники. Говорять про те, чи можливо було б відділити „Свободу“ від Союзу, та чи „Свобода“ могла б удержатись самостійно. Всі погоджуються щодо одного, а саме, що конечно треба буде завести якусь зміну в оплаті за часопис, коли мова про роджену тут молодь.

Редактор О. Ревюк: Дискусія за газету незвичайно повчальна. Такі дискусії йдуть тепер не тільки в нас, але й серед американців. Недавно тому в Нью Йорку злучено дві великі газети. Причиною була, звісно, депресія. Ще й іншою причиною була конкуренція радія щодо оголошень.

Ми теж конкуруємо й з іншими українськими газетами, і з американськими газетами, головню відколи старші навчилися читати американські газети, а молодь, що читає тільки по англійськи, підросла на читачів газет. Конкуруємо також і з радієм за оголошення.

Наша газета зв'язана з заповоговою організацією. Життєва практика, не тільки наша, але й чужа, показує, що це ненормально. Однак так воно вже є і з тим треба числитись як з фактом. Зв'язані так не тільки „Свобода“, але й інші українські газети в Америці. Чи можливо розв'язати їх? Якби відв'язати нашу газету від організації, а інші газети й організації цього не зробили б, то потерпіли б й наша газета й наша організація. Такий крок можуть зробити хіба всі газети разом.

Щодо скріплення газети оголошеннями, то справа теж скомплікована. Оголошення є або так звані місцеві, або краєві. Газети, що розходяться на весь край, дістають „нешенел адвертайзінг“, а місцеві газети „ловкел адвертайзінг“. Наша газета — краєва газета, бо йде на весь край, а в місцевостях, де вона виходить, не має більше читачів, ніж в інших великих колоніях. Тому вона навіть не старається діставати американські локальні оголошення. Коли ми приходимо до американських підприємств по краєві оголошення, ми не можемо перекопати їх щодо цього, чому наша газета, що є краєвою, не виходить у Нью Йорку, а тільки в розмірно малім містечку, саме під боком Нью Йорку. Це не особистий здогад редакції або завідателя, але це досвід з живих фактів, з живими людьми, до яких наша газета зверталася за краєвими оголошеннями.

Коли не можна дістати доходів з оголошень, а оголошення становлять нормально більше ніж половину всіх доходів газети, заходить питання, чи не можна дістати досить доходів з передплати. Кажуть, що якби газета була краща, вона зеднала б більше читачів. Кажуть, що як вона не зеднує, то знак, що вона не добра. Супроти цього нам треба звернути увагу на кілька фактів. Перше: нема щоденної газети того формату й такого тиражу, що виходила б за 30 центів місячно для передплатника. Старокраєві щоденники коштують кілька разів більше, хоч вони виходять у краю, де все життя і матеріяли багато разів дешевші, ніж в Америці. Не маючи грошей, газета не може заплатити більше редакторів, щоб зробити газету цікавішою. В нашій газеті властивим редагуванням заняті дві особи, Кожна з них пише новинки, а крім цього статті. Звичайно, коли газетяр пише новинки, не пише статей; коли пише статті, не пише новинок. У нас треба робити й одно й друге. Крім цього один з нас перечитує ще всі кореспонденції та полагає їх, а другий пише правильну „колонну“. Звичайно, коли редактор читає кореспонденції, він не пише новинок і не пише статей. Отже кожний з нас робить роботу, яку в звичайній нормальній газеті роблять три редактори. Та цьому ще не кінець: ми ще маємо англійський тижневик і кожний з нас мусить кожного тижня помагати ще й для нього.

Коли ми говоримо про свою газету, то ми звичайно порівнюємо її з американськими часописами. Нам здається, що коли наша газета паде, то це вина нашої редакції, а коли американська газета росте, то це заслуга її редакції. Забуваємо при тому на такі факти: що коли число читачів „Нью Йорк Таймсу“ зросло за 80 літ існування в десятеро, то за той час місто Нью Йорк зросло з 500,000 мешканців до 7 мільйонів мешканців, себто коло 15 разів. „Таймс“ для зросту міста властиво не причинився, за те зріст населення міста причинився для зросту числа читачів „Таймсу“. Отже коли число наших читачів зменшується, то цьому наша газета, ні адміністрація, ні редакція, не винувати, бо тоді, як

число всіх мешканців тут росте, число читачів українських газет з відомих причин постійно зменшується. Це факти, які всяка людина з відкритими очима бачить і яких вона заперечити не може.

На внесення радного О. Шаршоня, поперте контрольною Д. Капітулою і радною О. Придун, ухвалено одноголосно, щоб езекутива виробила відповідний плян у справі органу „Свободи” та представила його на наступній конвенції.

### ІНВЕСТИЦІЇ.

Справу інвестицій реферує фін. секретар-касієр Р. Слободян. Як відомо, майно організації є інвестоване в бондах, моргеджах, реальностях та позичках на членських грамотах. Підібрати відповідну інвестицію в бондах чи моргеджах є тепер надзвичайно трудно. От возьмім під увагу інвестиції в бондах. Інвестування грошей у бондах першого ступня приносить тільки 2% до 2.75%, а для організації потрібно інвестицій, які приносили б принаймні 3½%. Тимсамим ми мусимо оглядатися за такими бондами, які дали б вищий відсоток, а в тому самому часі були б доброю та певною інвестицією. Це, очевидно, не легко знайти, коли взяти під увагу, що під теперішню пору ціна на всі бонди є висока. Тому таких справ треба дуже пильнувати та слідкувати за відповідним часом для купна чи продажу бондів.

Коли мова про інвестиції в моргеджах, то й тут є труднощі підняти відповідні моргеджі. Нових апартаментів тепер майже не будують, бо ціна будови в порівнанні зі сподіваними чиншами не стоїть у ніякій пропорції. Вже більший є рух у будові малих домів, та тут майже всі моргеджі забирає „Федерал Гавзінг Адміністрейшен”, уділюючи 70 до 80 відсотків вартости реальности. А, як відомо, наша організація не може давати моргеджу на вищу суму як 50 відсотків вартости реальности. Тому на протязі року організація поробила інвестиції головно в забезпечених державою моргеджах. Вважаю, що й набудуче треба буде інвестувати гроші в таких самих моргеджах.

В справі інвестицій у моргеджах забирає голос контрольор А. Пашук, та зазначає, що, на його думку, тепер не є так трудно підняти добрі моргеджі. От наприклад у Філядельфії є багато таких домів, на які можна б безпечно інвестувати гроші.

Фін. секретар-касієр: При уділюванні моргеджів треба звертати увагу не тільки на саму вартість дотичного дому, але також на те, хто є власником такого дому, яке його заняття, скільки заробляє, як велика родина й т. п.

На внесення радного О. Шаршоня, поперте радними Г. Євсюком і А. Боївкою, уповажнено езекутиву У. Н. Союзу інвестувати на протязі 1936 року в забезпечених державою моргеджах суму до \$150,000.

Контрольор А. Пашук завважує, що при уділюванні моргеджів треба жадати від власників реальностей „Тайтел Гаранті”.

Гол. предсідник М. Мурашко: Коли ми уділюємо тепер моргеджі, то якщо адвокат має якийсь навіть найменший сумнів щодо титулу власности, в таких випадках він самий завжди звертається за запорукою до „Тайтел Гаранті”.

### КОНВЕНЦІЯ У. Н. СОЮЗА.

Як відомо, говорить рек. секретар Д. Галичин, минула конвенція постановила, що набудуче головний уряд У. Н. Союзу має рїшати про місце відбування конвенцій. Тимсамим ми повинні вирішити ту справу на теперішнім річнім засіданні. Досі езекутива підготувала ту справу на стільки, що постаралась дістати від трох залізничних компаній обчислення подорожніх видатків для всіх делегатів на наступну конвенцію, беручи під увагу кілька місцевостей. Щоб дістати ті обчислення, то я виготовив та предложив компаніям лісту, в якій було подане число делегатів разом з назвою кожної такої місцевости, де У. Н. Союз має свої відділи. Отже з обчислень тих компаній виходить, що подорожні видатки всіх делегатів були б найменші, якщо конвенція відбулась би в Гарісбургу, Па. Дістали ми також обчислення і до інших місцевостей, як наприклад до Бофало, Н. Й., Нью Йорк, Н. Й., і Вашингтон, Д. К. Коли порівнати, наприклад, подорожні видатки до Вашингтону з видатками до Гарісбургу, то ріжниця є незначна, бо виносить усього кількасот долярів більше. Коли знов порівнати подорожні видатки всіх делегатів до Вашингтону, наприклад, з подорожніми видатками, які організація заплатила за всіх делегатів на минулу конвенцію в Дітройт, то подорожні видатки до Вашингтону винесли б \$3,800 менше, ніж вони були до Дітройт.

В дискусії, яка вивязалась в тій справі, забирають слово майже всі головні урядники. Контрольор А. Пашук і радний С. Слободян піддають думку, щоб конвенція відбулась в Філядельфії, Па. Рек. секретар відчитує листи від від. 53 У. Н. Союзу в Питсбургу, та від від. 147 в Алентаві, Па. В тих листах ті відділи пропонують, щоб конвенція відбулась в їх місцевостях.

Радний О. Шаршонь завважує, що конвенції вже були в таких містах, як Філядельфія, Питсбург та Гарісбург. Щоб конвенція відбулась у Вашингтоні, то за тим промовляє те, що в Вашингтоні ми ще не мали конвенції, що Вашингтон є відповідним осередком, до якого зі всіх сторін є найкращі отримання, та що ріжниця в подорожніх видатках між Вашингтоном і, наприклад, Гарісбургом є зовсім незначна.

Контрольор Д. Капітула зазначає, що у Вашингтоні відбуваються звичайно найбільше конвенцій ріжних організацій. Відбути конвенцію у Вашингтоні має своє певне значіння, а тому й наша організація могла б принаймні один раз мати там свою конвенцію.

По вичерпанні дискусії над тою справою радний О. Шаршонь ставить внесення, а попирають його контрольори Д. Капітула й О. Е. Малицький, щоб наступна конвенція У. Н. Союзу, яка припадає на травень 1937 року, відбулась у Вашингтоні.

Це внесення ухвалено одноголосно. На тім покінчено наради того дня в годині 6 ввечір.

### П'ЯТИЙ ДЕНЬ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ.

Гол. предсідник, відкривши наради в год. 9.15 рано, ділиться сумною вісткою про смерть бувшого головного урядника У. Н. Союзу, бувшого співредактора „Свободи”, дяковчителя Андрія Гели. Приявні урядники пошанували його пам'ять повстанням з місць, та припоручили рек. секретареві вислати в імені головного уряду У. Н. Союзу лист, висказуючи його родині співчуття.

На порядку дня, заявляє головний предсідник, є продовження нарад над останною точкою зборів, а саме, внесення та ухвалі.

Контрольор Д. Капітула піддає для вирішення такі справи:

1. Чи гол. предсідник має надалі сповняти обовязки завідателя „Свободи”?

2. Чи гол. фін. секретар-касієр Р. Слободян має задержати та вести надалі ту асекурацію на реальностях і моргеджах У. Н. Союзу, яку він досі провадив?

3. Чи контроля має подавати, які відсотки принесла кожна інвестиція зокрема?

4. Чи ще буде одно засідання головного уряду перед конвенцією?

5. Що робити з моргеджами на таких реальностях, яких власники залягають з податками та відсотками на більші суми.

В справі того, чи гол. предсідник має надалі виконувати обовязки завідателя „Свободи”, вивязалась дискусія, а вислідом її, на внесення контрольора А. Пашука, поперте радними Г. Євсюком і О. Шаршонем, була однозгідна ухвала, щоб гол. предсідник виконував обовязки завідателя „Свободи” до наступної конвенції.

Гол. предсідник: З виконанням обовязків завідателя „Свободи” є, получені такі видатки, яких я не мав перед тим як предсідник. Відомим є, що діставати чужі оголошення для „Свободи” не є легко. Щоб дістати таке оголошення, то нераз треба бачитися з ріжними людьми, а це потягає за собою окремі видатки. Я виконую обовязки завідателя „Свободи” вже 7 місяців. За весь час я покривав зі своїх грошей всякі надзвичайні видатки, получені з цією роботою. Такі видатки виносили коло \$25 місячно. Коли тепер я маю виконувати обовязки завідателя „Свободи” й надалі, то річне засідання повинно мати це на увазі.

Радний С. Слободян завважує, що гол. предсідник, виконуючи обовязки також і завідателя „Свободи”, має тепер далеко більше праці й мусить певно робити нераз понад звичайний час. За ту додаткову працю ми повинні признати йому певну винагороду. Пропонує, щоб та винагорода виносила \$50 місячно.

Радний І. Гузар: Фактом є, що уряд завідателя „Свободи” потягає за собою певні видатки. Фактом є також, що гол. предсідник, виконуючи обовязки двох урядів, має тепер більше праці. Тому ми повинні признати гол. предсідникові \$50 місячно на розходи та за його працю.

Радний Г. Євсюк та контрольор А. Пашук завважують, що адміністрація „Свободи” повинна покрити всі оправдані видатки, які гол. предсідник матиме в звязку з виконанням обовязків завідателя „Свободи”. І вони є за те, щоб такі видатки були покриті, одначе вони противляться тому, щоб ухвалювати вже згори визначену суму.

По вичерпанні дискусії над тою справою радний І. Гузар ставить внесення, а попирає його радний С. Слободян і контрольор О. Е. Малицький, щоб починаючи від 1 березня 1936 р. признати головному предсідникові \$50 місячно на покриття видатків та за працю, получену з виконанням обовязків завідателя „Свободи”.

Радний І. Лисак ставить внесення, поперте контрольною А. Пашуком і радним Г. Євсюком, щоб не означувати наперед ніякої суми місячно, а тільки загально ухвалити, щоб адміністрація „Свободи” покривала всі оправдані видатки гол. предсідника, получені з його урядом як завідателя „Свободи”.

Внесення радного І. Гузара отримало 12, а внесення радного І. Лисака 4 голоси. Отже внесення радного І. Гузара перейшло більшістю голосів.

Радний О. Шаршонь ставить внесення, а попирає його радний Т. Шпікула, щоб признати гол. предсідникові за минулих 7 місяців по \$20 місячно як зворот розходів, які він мав у звязку з виконанням уряду завідателя „Свободи”. Це внесення перейшло одноголосно.

В справі цього, чи фін. секретар-касієр Р. Слободян має задержати та вести надалі асекурацію на реальностях та моргеджах У. Н. Союзу, забирає слово насамперед фін. секретар-касієр Р. Слободян та зазначає, що головні урядники можуть ухвалити таку постанову, яку вважають за відповідну, але, ухвалюючи, повинні мати на увазі цей факт, що він мусить і так вести рекорди по всіх моргеджових книгах, пильнувати, щоб усі асекураційні поліси були на час відновлені та заплачені, та щоб ті поліси були видані відповідною асекураційною компанією. Отже дістаючи нагороду від тих асекураційних поліс, які є під його особистою кон-

тролею, він за те провадить працю, як тут повище зазначено, та взагалі веде всю роботу, яка є получена з провадженням книговодства в справі всіх реальностей. Багато в цій праці він мусить виконувати вдома поза урядові години.

Контрольор А. Пашук зазначає, що він є проти цього, щоб фін. секретар-касієр Р. Слободян провадив на далі асекурацію на реальностях У. Н. Союза.

Радний І. Лисак і контрольор О. Е. Малицький є тої думки, що фін. секретар-касієр Р. Слободян повинен вести далі асекурацію.

На внесення радного О. Шаршоня, поперте заступницею гол. председника М. Розоміло та радною О. Придун, ухвалено, що фін. секретар-касієр Р. Слободян може й далі провадити асекурацію на реальностях та моргеджах У. Н. Союза. Був один голос проти.

Контрольор Д. Капітула: В дискусії над звітом контрольної комісії піднесено закид, що контроля не предложила обчислень щодо цього, які відсотки принесла за рік кожна інвестиція зокрема. Тому нам треба вирішити, чи це належить до обов'язків контролі.

Гол. председник: Що належить до обов'язків контрольної комісії, то це є обняте статутом організації. Я вважаю, що звіт контрольної комісії відповідав вимогам статута, а тому нема потреби, щоб ми ухвалювали тут якунебудь рішення в тій справі.

Щодо моргеджів на таких реальностях, яких власники залягають з плаченням відсотків та податків, порішено, щоб у тій справі ексекютива й на набудуче держалась директиви з минулого річного засідання.

В справі цього, чи ще має відбутися одно річне засідання головного уряду перед конвенцією, забирають слово радні І. Гузар і Г. Євусяк, і заявляються за те, що річне засідання головного уряду У. Н. Союза повинно відбутися в лютім наступного року, не зважаючи на те, що зараз у травні буде конвенція. Бо якраз перед конвенцією таке засідання є тимбільше потрібне. На ньому нам треба було обговорити ті всі справи, які опісля повинні бути предложені конвенції для обряд та евентуальних ухвал.

Гол. председник: Як довго існує У. Н. Союз, то ще ніколи в тому році, на котрий припадає конвенція, не було річних засідань головного уряду на два або три місяці перед конвенцією. Тому й нам треба придержуватись цього.

В дискусії над тою справою говорять ще контрольори Д. Капітула та А. Пашук, а також рек. секретар Д. Галичин, а вислідом дискусії були такі два внесення: Радний І. Гузар ставить внесення, а попирають його радні Г. Євусяк і О. Придун, щоб річне засідання відбулось як звичайно в лютім 1937 року.

Контрольор А. Пашук ставить внесення, а попирає його контрольор О. Е. Малицький та заступниця гол. председника М. Розоміло, що з огляду на конвенцію в 1937 році таке засідання є непотрібне.

За внесення радного І. Гузара було 6, а за внесення контрольора А. Пашука 10 голосів. Тимсамим внесення контрольора А. Пашука перейшло більшістю голосів.

Контрольор Д. Капітула заявляє, що справа Сиротинця ще далі остається невирішеною. Тому треба уповажнити ексекютиву, щоб вона виготовила в тій справі відповідний план та предложила його на конвенції. З цією гадкою погоджуються всі головні урядники.

На внесення радного С. Слободяна, поперте радними Т. Шпікулою і І. Гузаром, порішено виасигнувати з народнього фонду на ріжні цілі в Ріднім Краю \$2,775, а саме: \$700 — Рідна Школа; \$500 — визвольна боротьба; \$300 — будова ремісничої бурси у Львові; \$300 — Лемківщина; \$200 — на оборону політичних в'язнів; \$200 — інваліди; \$100 — на поміч політичним в'язням; \$100 — Просвіта; \$100 — Музей у Празі; \$100 — Сироти сестри Северини; \$50 — національний музей у Львові; \$50 — музей ім. Шевченка у Львові; \$50 — Письменники; \$25 — жіноча бурса у Львові.

На внесення контрольора Д. Капітули, поперте контрольорами О. Е. Малицьким і А. Пашуком, порішено виасигнувати з народнього фонду на ріжні українські цілі в Америці \$2,835, а саме: \$1,660 — підмога студіюючій молоді; \$300 — музейні цілі; \$250 — видавництва Обеднання; \$200 — вища школа в Стемфорд, Конн.; \$150 — сиротинець у Філадельфії, Па.; \$150 — видавництва д-ра Сушка; \$50 — культурний город у Клівленд, О.; \$50 — видавництва студентів; \$25 — пласт.

Студентську підмогу отримали: П. Петрунцо, М. Д. Матвіха й І. А. Капітула, члени від. 7, по \$75; О. Грицей і С. Герман, члени від. 15, по \$75; В. Захаревич, член від. 23, \$65; В. Маційовський, від. 25, \$100; Б. Малевич, від. 53, \$100; В. Маланчук, від. 54, \$75; Н. Вавро, від. 67, \$75; О. Ликтей, від. 69, \$65; Т. Соколовський, від. 150, \$75; М. Кухар, від. 180, \$75; Д. Цмайло, від. 188, \$65; М. Лехицька, від. 204, \$65; С. Сегін і В. Наконечний, від. 239, по \$75; І. Романів, від. 292, \$100; В. Іванило, від. 315, \$75; С. Петрів, від. 316, \$50; Е. Пипюк, від. 338, \$75; А. Сподар, від. 364, \$75. Рек. секретар відчитує такі листи: просьба комітету від. 286 У. Н. Союза та комітету української народньої школи про поміч для місцевої школи: просьби від. 52 щодо нагороди за злуку відділів; зажалення двох членів від. 120, що, на їх думку, контрольор О. Е. Малицький не полагодив правильно справи непорозуміння у тим відділі; зажалення з від. 102 в справі виплати посмертної запомоги.

З тими всіма справами порішено перейти до денного порядку.

Редактор О. Ревюк: На надзвичайному засіданні головного уряду в 1933 році порішено зменшити платню обох

редакторів на \$15 місячно. За весь той час ми мали більше роботи, ніж колинебудь передтим, коли зважити, що третя постійна помічна сила відійшла, що через зменшення оголошень у часописі треба було заповняти те місце матеріялом, а ще до цього треба було також помагати в редагуванні тижневика в англійській мові. Супроти цього ми вважаємо, що річне засідання повинно привернути нам давню платню.

Вислідом дискусії в тій справі було два внесення. Радний Г. Євусяк ставить внесення, поперте радним І. Лисаком, щоб привернути обом редакторам їх попередню платню.

Контрольор А. Пашук ставить знов внесення, а попирає його радний О. Шаршонь, щоб не робити ніякої зміни в платні редакторів.

Внесення радного Г. Євусяка отримало 12, а внесення А. Пашука 4 голоси.

Д-р Л. Мишуга завважає, що коректор О. Стеткевич звертався вже кілька разів до нього в справі підвишки його платні. На його думку, коректор О. Стеткевич повинен дістати якусь підвишку.

На внесення радного І. Гузара, поперте радним І. Лисаком, ухвалено більшістю голосів призначити О. Стеткевичеві місячно \$10 більше, ніж він досі діставав.

Рек. секретар відчитує просьбу ред. Стефана Шумейка в справі підвишки його платні. На внесення радного Г. Євусяка, поперте радним І. Ваверчаком, ухвалено одностайно, щоб підвищити платню С. Шумейка на \$20 місячно.

На внесення радного С. Слободяна припоручено рек. секретареві вислати від річного засідання головного уряду У. Н. Союза відповідну протестаційну резолюцію до Ліги Націй та до Вашингтону, з приводу варшавського процесу та засуду 12 молодих українських хлопців і дівчат.

Гол. председник М. Мурашко: Програма наших нарад вичерпана. Перед закриттям отсього річного засідання я хочу висказати ще таку просьбу та побажання. Біжучий рік, це останній рік перед 19-тою головною конвенцією У. Н. Союза. Отже за рік нам прийдеться здати перед висланниками нашої організації звіт з нашої чотиролітньої діяльності. Цей звіт мусить виказати ту працю, яка є наложена на нас титулом наших урядів. Якщо ми занедбали щось у минулих трох роках, то в цьому році нам треба це надробити та доповнити. Головно ми мусимо звернути пильну увагу на те, щоб на протязі цього року звербувати відповідне число нових членів. Це є найважніша праця й обов'язок, який нас чекає і який ми мусимо виконати. Кожний урядник мусить доложити праці в тому напрямі.

Відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна“ закінчено річне засідання головного уряду У. Н. Союза в год. 5.30 ввечір, дня 21. лютого 1936 року.

Дмитро Галичин,  
головний рекордовий секретар.

## ЩО ЗНАЧИТЬ БУТИ ОБЕЗПЕЧЕНИМ В У. Н. СОЮЗІ?

Бути членом Українського Народного Союзу, значить бути забезпеченим у найбільшій і найсильнішій українській запомоговій організації.

Обезпечення це така ошадність, при якій ви вже згори знаєте, скільки ви собі поставили заощадити за свого життя.

У. Н. Союз це рід кооперації: його члени спільними силами помагають родинам тих членів, що померли.

У. Н. Союз смерти не касує, але не дає загибати безпомічно родині помираючого члена.

Бути членом в Українським Народнім Союзі це так, гейби мати в табулі записані на себе морги поля.

Жінка й діти помершого члена У. Н. Союзу плачуть на його гробі по ньому; жінка й діти нечлена плачуть над собою.

Чотири міліони доларів маєтку У. Н. Союзу значить, що українські імігранти будуть збогачені за якийсь час на чотири міліони доларів.

# НА БІЖУЧІ ТЕМИ

## ОБ'ЯСНЯЮТЬ?

Розписався „Лемко“, „карлато-російський“ півніжний, проти „Свободи“ за те, що „Свобода“ заявила проти так званого народного конгресу, доказуючи, що це не „народний фронт“, а „кацапський фронт“.

„Лемко“ хоче в своїй статті доказати своїм читачам, що „Свобода“ тому проти цього кацапського фронту, бо вона стоїть за польських панів з Варшави.

Відомо, Америка вільна країна й можна „Лемкові“ бути за те, що „Свобода“ назвала кацапським фронтом. І вільно „Лемкові“ доказувати свою думку, як йому подобається, як можна всякому за своєю мамою так плакати, як йому хочеться. І як „Лемкові“ здається, що як у язиці нема кости, то можна ним плести, як тільки подобається, то вільно „Лемкові“ казати, що „Свобода“ тому проти „конгресу“, бо вона за панів з Варшави. Можна, справді можна, тільки хто в це повірить?

## ЧИЄ СТАНОВИЩЕ?

„Лемко“ хоче, щоб читачі його впали жертвою дуже простого дурману.

„Лемко“ так розуміє: Коли „Свобода“ проти кацапського конгресу, то вона проти Москви, а за Варшаву.

Зі становища Москви це правильно. Справді, хто не за Москву, той є проти Москви. Якщо припустити, що Москва проти Варшави, то хто за Москву, той проти Варшави. Хто за Варшаву, той проти Москви.

Зі становища Польщі, якщо припустити, що польські інтереси протилежні московським, теж правильно: хто за Варшаву, той проти Москви; хто за Москву, той проти Варшави.

## СТАНОВИЩЕ УКРАЇНИ.

Коли брати під увагу не польські й не московські інтереси, але інтерес України, за котру борються з собою Москва й Польща, то справа вже зовсім не представляється так, як з московського або з польського боку.

Коли українське стає проти Москви, то зі становища Москви це зле, і це так гейби українське стає за Польщу. Однак так воно не є, бо українське, що стоїть проти Мо-

скви, не конче мусить стояти за Польщу: буває, що українське буде проти Польщі.

Коли українське стане проти Польщі, то зі становища Польщі це так, гейби він станив з Москвою. Однак це не конче так: є українці, що стоять проти Польщі, а рівночасно стоять проти Москви.

## „ЛЕМКО“ Й ПОЛЬСЬКИЙ ПРОКУРАТОР.

На однім процесі проти українських революціонерів польський прокуратор власне так говорив, що українські революціонери мусять бути за Москву, бо вони йдуть проти Польщі.

Та в наступнім процесі проти таких самих революціонерів польський прокуратор уже цього не говорив. Видно, не знайшов дурних, щоб у таке повірили.

„Лемко“ ще хоче переконати своїх читачів, що всякий, хто проти його „кацапського фронту“, є за Польщу. Чи знайде він кого, щоб йому в це повірив? Не вже „Лемко“ не чував, що великий американський церковець сказав: „Дурні люди! Кожної мінуті родиться новий дурень!“?

## ЯК КРАЩЕ.

Можливо, що між членами „Лемка“ знайдуться люди, що в це повірять, тож я їм поясню справу анекдотом-казкою.

Посварилися раз пан з панною, як варити щуку: Пан хотів їсти щуку в холодці, а пані в сасі. Рішилися спитатись щуки.

„Скажи нам, щуко“, — каже пан щуці, „як тобі краще? Правда, що в галереті?“

„Не перебивай, паноньку!“ — з обуренням каже пані. „Дозволь мені спитатися: скажи мені, щуко, правда, що тобі краще смажитися в сасі?“

„Ну? Чомуж ти нічого не кажеш, щучко! — напірав пан. „Кажі, кажі. Що скажеш, то й буде! По твоїй волі буде!“

„Кажі, кажі! — напірала пані. „Ми тобі добра хочемо!“

„Ну? Та що мені казати?“ — каже щука. „Як уже мене мають їсти, то яка мені ріжниця, чи з сосом чи з галаретою?“

## ЯК ЦЕ ПОЯСНИТИ?

Пише „Лемко“:  
„Доносять нам, што в Джерзі Ситі хотіли наняти укр-

## Увага! НЬЮ ЙОРК і ОКОЛИЦЯ! Увага!

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ міста Нью Йорку подає до відома, що

## СВЯТО ДВАЦЯТИХ РОКОВИН СМЕРТИ ІВАНА ФРАНКА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 10-ГО ТРАВНЯ (МАЙ) 1936 РОКУ

В STUYVESANT HIGH SCHOOL, 15th STREET (між 2-гою і 1-шою Евено) NEW YORK, N. Y.

Початок в годині 7-мій вечір. Вступ на свято вільний. Програма свята буде проголошена в наступнім тижні. Просимо всіх українських громадян прийти пошанувати свого великого каменяра Івана Франка.

галю на віче Народного Фронту, то читателі „Свободи“ отримали. Боятися, шобто їх люде не пришли и не „полсувалися“?

„Як то об'яснит „Свобода“?“

Факт здається такий ясний, що нічого тут поясняти. Не вже треба ще поясняти, пощо вимітається з хати сміття? А як не треба поясняти, пощо сміття вимітають, то чи треба ще поясняти, чому сміття до хати не вносять?

## ПРАВДУ КУМ КАЖЕ, АЛЕ КРИВИЙ РОТ МАЄ.

Пише С. Витязевський у філадельфійській „Правді“ в статті „Правда обь Украинцах“ в уступі про українську національну церкву на Великій Україні таке:

„Царинний переаєть любовитныи мѣста“ изъ „Наказа“ церкви. Такъ Тарасъ Шевченко провозгласенъ святымъ пророкомъ (вѣроятно за свою кощунственную поэму „Марія“). День его рождения равно, какъ и смерти включены въ число церковныхъ праздниковъ. Хула на украинскій языкъ приравнивается къ хуль на Духа Свята. Въ Богослуженіи вводятся народныя пѣсньи.

„Любопитний“ значить у нас „цікавий“. „Провозглашати“ — „оголошувати“. „Мѣсто“ це — „місто“, а не „місце“. „Кощунство“ — „богохульство“.

Найцікавіший закид за Шевченка. Мовляв, Шевченко написав богохульну поему, а церква його зрівняла з святими. Чи зрівняла, чи не зрівняла, за це ще можна спорити, але можна на цьому пункті признати стільки, що українська церква за „Марію“ Шевченка не прокланала.

Тільки що з того? Російська православна церква проклала великого московського письменника Толстого, назвавши богохульними його твори, що не годяться з догмами російської церкви. Українська церква Шевченка за його „Марію“, хоча ця поема з наукою церкви не годиться, не викляла.

Котра церква зробила розумніше?

## МАРІЙ.

Кремезний і суворий звиду парень прибув із села до міста Риму. Така сувора була його душа і вдача, як і зовнішній вигляд. Невтомною працею й трудом змагався прямо до мети. А мета ця — здобути владу, щоб своєю батьківщину Італію зробити великою, непоборною. Вийшов з низів, а осягнув найвищу владу. Це був Марій. Його ціле життя це безконечна боротьба й змагання. Це гін до слави і великих діл. Зразку стає звичайним вояком під командою вождя Сціпіона й з ним воює в Африці. Тут уже з самого початку визначається великою хоробрістю й военним талантом. Небавом його вибирають на місце високого урядника в Римі — т. зв. народнього трибуна, а описля вибирають його намісником в Африці і він провадить війну з королем Нумідій. Перед від'їздом до Африки прирік він римському сенатові, що

привезе до Риму скованого вождя ворогів. Це приречення Марій додержав. До Риму вернувся побідник, а перед його возом ішов скований король Нумідій Югурта.

Небавом Рим навістила велика небезпека. На Рим ішли походом напівдикі племена Кімври і Тевтони. Щоб оборонити Рим перед цим наїздом, нарід вибрав Марія консулем, себто віддав йому найвищу владу в Римі. Марій зачав приготувовувати армію до війни. Передтим в армії служили тільки шляхтичі римські — так звані патриції і вольні римляни. Марій затугнув до армії також невольників і вимагав від вояків карності і послуху. Узнав, що лише карними і слухними вояками здобуде перемогу. Також вояки цілковито зрозуміли ви-

моги свого вождя. Подобили вояки свого вождя цілою душею. З такою армією пішов Марій на ворога. Поборов ворога над рікою Роданом, а дальше над рікою Секстою. Знані є з того часу слово Марія: „Зрадник той, хто думає про себе у военній заверусі, а не тямить про добро батьківщини“.

За великі заслуги римляни вибрали Марія знову консулем і назвали його третім основником Риму.

Життя Марія, це немов книга з твердо вписаними заповідями, як треба жити і працювати для добра батьківщини. Це один з вічно живучих примірів крицевого характеру вождів і людей, якими міг почиватися старинний Рим. — („Шлях Молоді“).

## УВАГА! УКРАЇНЦІ-ЛЕМКИ З JERSEY CITY І ОКОЛИЦІ! УВАГА! СТАРАННЯМ КОМІТЕТУ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ В ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

## ПЕРШІЙ МАЙОВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 2-ГО ТРАВНЯ (МАЙ) 1936 РОКУ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 181-183 Fleet Street, Jersey City, N. J.

Початок в годині 7-мій вечір. Вступ 50 центів. Перший раз в Джерзі Сіті Лемки справляють чисто краєвий Баль. Тому просимо прийти на баль. Прийдіть усі на цей баль, нехай не буде між нами бадужних Лемків-Українців. Ми віримо, що нам всім дорога наша зелена Лемківщина. Ввесь дохід з бально призначений на поміч нашій зеленій Лемківщині. На баль будуть цікаві несподіванки для старших і молодих. До танців буде пригравати першорядна музика. За добру і чесну обслугу ручить — Комітет.

## УВАГА! НЬЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА! КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ В НЬЮАРКУ, Н. ДЖ.

## Величавий Баль

В СУБОТУ, ДНЯ 2-ГО ТРАВНЯ (МАЙ) 1936 РОКУ В СТАРИЙ ЦЕРКОВНИЙ ГАЛІ, 249 COURT STREET, NEWARK, N. J.

Початок в годині 7:30 вечір. Вступ 35 центів. Ввесь дохід призначений на будову Народнього Дому в Ньюарку, Н. Дж.

Комітет просить усіх громадян прийти численно на цей баль. За добру забаву ручить — Комітет.

## Конюнктура.

До Сталіна поїхав з делегацією колхозник Іван Іванович. У Москві поводили його по різних фабриках, театрах, музеях, а вкінці привели до самого Сталіна.

— Як вам, товаришу, подобається Москва? — питається Сталін.

— Нічого собі! — каже Іван Іванович.

— Те, що ви, товаришу, бачили, ще нічого, але от подивіться, як настане добра конюнктура.

— А що це таке конюнктура? — питається Іван Іванович.

Сталін підвів його до вікна й, показуючи проїжджаюче авто, каже:

— От, бачите, вулицею їде авто. А як буде добра конюнктура, то авто їхатиме за авто.

Вернувся Іван Іванович до села і розказує землякам, що бачив у Москві.

— А це ще нічого, — закінчує, — бо як настане добра конюнктура, то тоді буде на що подивитися!

— А що воно таке конюнктура? — питають.

гу. На селі, відомо, авто не видати й Іван Іванович почав мізкувати, як то пояснити людям „конюнктуру“.

На щастя надійшов дорогого жebraк.

— Ось бачите цього жebraка? — підхопив Іван Іванович. — Тепер їде один, а як настане добра конюнктура, то вулицею йтиме жebraк за жebraком!...

Коли Бернард Шов вернувся з подорожі до Греції, одна англійка запитала його:

— Чи це правда, що всі грекині мають грешкі носі?

— Очевидно — відповідає Бернард Шов. — Адже неможливо, щоб грекині справджували собі носі з заграниці.

— Івасю! коли ти скалічив собі палець?

— По сніданні, мамо!

— Моя відважна дитино! І ти зовсім не плакав?

— Ні, бо я думав, що мама нема в хаті.

— Чи маєте яку роботу?

— Так, роблю собі надію на будуче!

## ІДЕЯ ЄДНОСТІ УКРАЇНИ В ПОЛІТИЦІ УКРАЇНСЬКИХ ГЕТЬМАНІВ

В серії викладів „Українського Наукового Інституту“ відбувся в зимовому семестрі 1935/36 р. в аудиторії ч. 29 Університету ім. Фридриха Вільгельма доклад доцента д-ра Б. Круницького німецькою мовою на тему: „Ідея єдності України в політиці українських гетьманів“. Із цим докладом, на який явилось коло 120 осіб, хочемо коротенько зазначити наше громадянство.

Поки майже ціла Україна належала до Польщі, існувала фактична єдність українського народу, закріплена все народоточним антагонізмом між національно-соціальними змінами українців і шляхетськими прерогативами польської Річипосполитої.

Повстання Богдана Хмельницького поставило нову проблему єдності, єднання чи єднання України. Ця проблема насувалася сама собою з огляду на те, що територія нової Української Держави (напр. згідно із зборівським договором з 1649-го року входили сюди воеводства: кийське, брацлавське і чернігівське; згідно з білоцерківським — ще менше) не охоплювала цілої української етнографічної території, а в першу чергу залишилася поза її кордонами Західної України.

Через те перші гетьмани вільної України, Богдан Хмельницький і Виговський, а трохи пізніше й Петро Дорошенко, звертають свою увагу в цей бік. Зєднання Західної України з основною українською територією є одною з головних точок їхньої політичної програми, чи то в переговорах з Москвою, Туреччиною чи Швецією. В цих моментах найбільшого розмаху українських сил виставляють паралельно й постулат повної незалежності України. Особливо виразно ставлять проблему територіально-об'єднання України в політиці Богдана Хмельницького останніх двох років його діяльності (1656—1657). Військовий союз між Україною з одного боку, Швецією, Семигородом, Молдавією, Валахією і посередньо з Бранденбургом з другого боку мав дати в руки гетьмана цілу в східну частину польської держави аж до Висли. В цьому плані поділу Польщі виходив Богдан Хмельницький поза територіальні кордони Украї-

ни. Також і політика Виговського перших часів була прямим продовженням цих змагань великого українського гетьмана.

Коли після Виговського і Юрка Хмельницького приходять в Україні до анархії, державні українські мужи не заступають уже таких далеко йдучих ідей. Право — і Лівобережна Україна розєднується, стають сферами впливу польського або московського. Оцей поділ основної української території примушує гетьманів відступити на інші позиції національної політики. Постулатом стає зєднання Правого і Лівобережної України, яке підтримується майже всіми гетьманами другої половини XVII ст. Також і П. Дорошенко заступає разом з максимальною програмою єднання українського народу на цілій етнографічній території і мінімальну: єдності Правого і Лівобережної України під одним гетьманським регіментом.

З приходом у 70-тих роках XVII ст. кінцевої руйни Правобережжя до національну лінію репрезентує Лівобережжя. Спроби Самойловича і Мазеги захопити в свої руки Правобережну Україну досить відомі.

В дійсності після Полтави не можна було триматися навіть цієї скороченої лінії національної політики. Перевага Москви була занадто велика. Лівобережні гетьмани, починаючи від Івана Скоропадського і кінчаючи Розумовським, думають уже лише про оборону автономних прав лівобережного гетьманату перед Москвою.

Розвиток, який судився українським національно-державним постулатам в XVII ст., йшов не до верху, тільки до низу. Але впертість, з якою українські гетьмани, а разом з ними їхні співробітники й широкі маси українського народу обороняли одну позицію за одною, свідчить, що ідея єднання України як державно-національної цілості була кріпка й живуча, що воля до власного всенароднього сполучення залишилась немиривача, хоч і висловлювала себе в більших чи менших вимогах згідно з обставинами даного часу. Українці шукали свого центру в своїх власних кордонах, а не поза ними.

## ПОЗІР! — ШІКАГО І ОКОЛИЦЯ!

## В НЕДІЛЮ, 31. ТРАВНЯ (SUNDAY, MAY 31, 1936)

В ШОПЕНСКУЛ АВДІТОРІУМ (Big Райс Стріт і Кембел Евено) виставлене буде:

## УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ

укладу д-ра Л. ЦЕГЕЛЬСЬКОГО

Старокраєві весільні звичаї, обряди, пісні т. д. — Молодія, родичі, друзки, свашки, друзки, бояри, свати, староста, свідки і сільські музики — разом 50 осіб на сцені. — Оригінальні гудульські строї. — Ріжні танці (козачок, коломийка, аркан, козак). — Відогрев трупа з Дітройту. ТИКЕТИ по \$1.25, \$1.00, 75 цнт. і 50 цнт. в продажі в українських столах і установах. ПОЧАТОК В ГОДИНІ 2:30 ПОПОЛУДНІ.

## ПОЗІР! БАВНД БРУК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР! АМАТОРСЬКИЙ КРУЖОК ПРІ УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕРКВІ У SOUTH PLAINFIELD, N. J.

відграє представлення в двох актах

## „НЕРОЗВАЖНА ЛЮБОВ“

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 3-ГО ТРАВНЯ (МАЙ) 1936 РОКУ В ГАЛІ COLUMBIA AUDITORIUM corner Talmage & Vosseller Avenue, Bound Brook, N. J.

Дохід на підтримку школи при українській церкві. Запрошуємо українських громадян з Плейнфілд, Бавнд Брук, Менвіл, Рарітан і околиць. За добру забаву ручить — Комітет.

## ІСТОРИЧНИЙ ПРОЦЕС ЗА СПАДЩИНУ КИЄВА

ЩО СТАРШЕ: УКРАЇНА, ЧИ МОСКОВЩИНА? ЯКИЙ ТО „НІМЕЦЬ“ ВИДУМАВ УКРАЇНУ? ХТО І НАВІЩО ВИДУМАВ РОСИЮ? ХТО „ЗРАДНИК“ РУСИ: УКРАЇНЕЦЬ ЧИ МОСКАЛЬ? КОТРА РУСЬ БІЛЬША: „МАЛА“, ЧИ „ВЕЛИКА“? ЯК ЗАВЕЛИКА ЧИСЛОМ АМЕРИКАНСЬКА УКРАЇНА І Її РОЛЯ У ВІДБУДОВІ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Оці важливі питання на підставі історичного матеріалу, полишеного нашими літописцями і чужими письменниками та на підставі історичних мап обговорить у своїй лекції

## у Неділю, 3-го Травня 1936, в год. 3 пополудні

## Д-р СЕМЕН ДЕМИДЧУК

в салі ч. 2 УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ 217-219 East 6th, Street, New York City ВСТУП ВІЛЬНИЙ ДЛЯ КОЖНОГО, ХТО ПРИЙДЕ ТОЧНО. Хто спізниться, платить 10 центів.

## УВАГА! ІОНКЕРС, Н. Й. І УВАГА!

УКРАЇНСЬКЕ СПІВ. ТОВ. „БОЯН“ В ІОНКЕРС, Н. Й. виставить перший раз в Іонкерс дуже смішну комедію в двох діях під назвою:

## „НЕМА В СВІТІ ПРАВДИ“

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 3-ГО ТРАВНЯ (МАЙ) 1936 РОКУ В САЛІ УКР. НАР. ДОМУ, 13 WASHINGTON STREET, YONKERS, N. Y.

Початок в годині 5-тій пополудні. — Вступ 35 центів. Режисер М. ФАТЮК. — По представленню БАЛЬ.

Просимо всіх громадян місцевих і з околиці до численної участі. — Комітет.

ЖЕРТВИ НЕЩАСЛИВИХ ВПАДКІВ

пер ведеться завзята кампанія, а саме за збільшену охорону на вулицях чи шляхах.

„Брак обачности є причиною більше нещасливих випадків ніж брак свідомости“.

„Небезпечно є для шофера їхати автомобілем понад означену границю шкортости; іхати по противній стороні вулиці; пробувати перегнати інший автомобіль на скруті, або ідучи в долину стрімкої гори; зачинати їзду перед новою зміною світла, або робити зворот на розі вулиці підчас шкортости їзди. До іншої небезпеки в їханню треба включити їзду моторовим возом з невідповідними чи пошудими гальмами; їзду при яскравім освітленню з автомобілів або з витертими гумами на колесах, котрі підчас їзди легко пугають та спричиняють багато поважних скалічень.

„Для піхотинців є небезпечною переходити вулиці проти світла, виступати зпоза стоячого автомобіля на дорогу, котрою проїжджають інші моторові вози різного типу; переходити через вулицю підчас читання газети або держати отворену парасолу над головою та заслонивши собі виднокруг; переходити вулиці впоперек скрутів на вулгах, або не звертаючи уваги на зближається автомобілі.

„Інші необачности зі сторони прохожих це пристановок для балачки зі знайомими чи товаришним посеред вулиці, або вганяти за капелюхом, що його вітер здув з голови, як теж за пакунком або іншими предметами, котрі могли випасти з рук на дорогу“.

Небезпека, в котру замішані діти та малолітки, включає дитячі гри по вулицях та „краща їзда“ або їзда „зайцем“ на автомобілях, моторових вантажних возах або автобусах.

ФЛІС.

УВАГА! НЬО ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА! СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО КЛЮБУ І ЖІНОЧОГО ВІДДІЛУ ВЕЛИКИЙ МАЙОВИЙ БАЛЬ MAY DANCE В НЕДІЛЮ, ДНЯ 3-ГО ТРАВНЯ (МАЙ) 1936 РОКУ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ, 217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK CITY.

ПОЗІР! БАЙОН, Н. ДЖ. ПОЗІР! СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ ВЛАШТУЄТЬСЯ ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ В СУБОТУ, ДНЯ 2-ГО ТРАВНЯ (МАЙ) 1936 РОКУ В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ, 33-35 WEST 19th STREET, BAYONNE, N. J.

УВАГА! НЬО ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА! УКРАЇНСЬКА ШКОЛА СВЯТОГО ЮРА ВЛАШТУЄ В ЧЕШЬ МАТЕРІ ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ з представленням під назвою ПРИ БРАМІ ЛАСКИ В НЕДІЛЮ, ДНЯ 3-ГО ТРАВНЯ (МАЙ) 1936 РОКУ В ПАРХОРАЛЬНІЙ ГАЛІ, 28 EAST 7th ST., NEW YORK, N. Y.

УВАГА! НЬО ЙОРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА! КОМІТЕТ СЕЛА КРАСНОСІЛЬЦІ, ПОВІТ ЗБАРАЖ запрошує вас на душе смішну комедію під назвою: ЯК ЖІНКИ ЧОЛОВІКІВ МОРОЧАТЬ В СУБОТУ, ДНЯ 2-ГО ТРАВНЯ (МАЙ) 1936 РОКУ В УКРАЇНСЬКОМУ РОБІТНИЧІМ ДОМІ, 57 BEACON STREET, NEWARK, N. J.

В ГОСТИННИЦІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ 217-219 ІСТ 6-ТА ВУЛИЦЯ В МІСТІ НЬО ЙОРКУ, МОЖЕТЕ ГАРНО ЗАБАВИТИСЬ при кожній нагоді Вашої у нас приявности. ВЛАСНИКИ ГОСТИННИЦІ, ДЕНІС ГУЛА І ІЛІЯ ГУЗАР, РАДО ВИТАЮТЬ СВОІХ ГОСТЕЙ.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО ПОТЕРПІЛИМ ВІД ПОВЕНІ.

Грейт Медовс, Н. Дж. Тов. Любов, від. 143 У. Н. Союзу, ухвалило на своїх зборах призначити з товариської каси \$5 на потерпілих від повені та вислати ту жертву на руки Об'єднання. — Павло Ландяк, секр.

Вунсакет, Р. Ай. — Ратуякова акція. — Дня 29. березня Комітет Зєднаних Українських Національних Товариств скликав збори в справі допомоги українським родинам, потерпілим від повені. На зборах вибрано колекторів, які пішли по хатах. Хоч у громаді є повно бідних, що живуть з державної допомоги, то ніхто не відмовився зложити хочби найменшу лепту, держачись засади, що громада по нитці, а бідному сорочка.

До Комітету входять: місцеве ОДВУ, Тов. Січ, від. 206 У. Н. Союзу, Союз Українок, Сеґрицтво Н. З. П. Д. Марії, Тов. ім. Франка, Хор Боян, Клуб Хлопців, Клуб Дівчат. Колектували: М. Кінаш, М. Лішська, К. Гук, Т. Паньків, П. Подорожна, М. Іванович, А. Боднар, Е. Перович, А. Камфонік, М. Литвинець, А. Яцишин, А. Околіта, Я. Мостецька, Н. Камфонік, К. Лаба, Н. Кузів, П. Зарівний, М. Чагарин. Союз Українок жертвував \$10; Сеґрицтво дало \$10 Червоному Хрестові. Зібрано теж і одж. Загальна збірка виносить \$102.45. Вислано до Об'єднання раз \$50, другий раз \$39.24, Американському Червоному Хрестові \$10. Видатки на посылку: \$2.92 і 29 ц.

Жертували: по \$2: А. Борис, І. Затонський; по \$1: Д. Лукиник, Я. Чагарин, М. Скорий, А. Писарук, В. Пасичняк, П. Гричук з Менві, А. Швець, П. Зарівний, М. Залпінний, І. Кушнір, І. Гузал, о. В. Касків, І. Камфонік, О. Литвинець, М. Бавровський, І. Пурч, М. Підгородецький, І. Тепер, О. Кравець, М. Бардачевська, А. Гурняк, І. Околіта, Н. Вецал, П. Гук, П. Заяць, І. Паньків, О. Косюк, М. Фірман, Ю. Іванович, В. Бурак, І. Малинчук, В. Кушнір, Д. Гембаровський, М. Карась, М. Скибинський, К. Фірман, А. Суєла, А. Королішин, Анна Дзям. М. Чечвінський, Т. Лаба, О. Чубай, а. І. Кава 75 ц.; по 50 ц.: П. Сорокатий, П. Черкас, П. Литка, Я. Галоншка, М. Коцкернюк, Д. Піжинський, П. Ксєдок, В. Липський, Л. Ганчарик, П. Рогожин, Я. Ходоровський, Н. Глядик, А. Ремінник, Н. Житарук, І. Рапо, П. Гула, С. Рогожин, П. Зарічняк, Я. Процишин, М. Чагарин, В. Пачковський, К. Козак, Г. Бойко, В. Козак, О. Колісник, С. Свиначук, В. Рогожинський, В. Бабій, А. Свір-

ська, І. Стрик, Н. Суліма, П. Стойко, А. М. Пророчок, І. Сорокатий, С. Мостецький, Я. Гричук, О. Червінський, І. Боднар, В. Бровчук, А. Сирота, В. Кучеравка, А. Зарічняк, І. Козій, І. Коцюба, М. Кузів, П. Подорожна, І. Строцький, А. Коледа, М. Гурбиль, Г. Стрик, І. Назарик, П. Гембаровський, Т. Павлюк, М. Заяць, М. Кристалович, М. Гніт; К. Албрехт 30 ц.; Е. Петрович 35 ц.; по 25 ц.: М. Радимський, І. Сахраман, П. Остяк, П. Кічак, А. Королішин, Д. Гафійчук, В. Барилюк, А. Боднар, Д. Герман, В. Червінський, М. Сербай, Йосифа Випяньська, П. Романович, М. Грошовий, П. Гембаровська, А. Кушнір, Я. Ключевич, Я. Бойко, П. Коцюба, С. Шеньгоч, М. Гаврилюк, Д. Лапчинський, С. Пригравський, Я. Любась, С. Вашкевич. Решта дрібними. За комітет: І. Околіта, А. Яцишин, М. Чагарин.

ЩО ВАШ СОН ВОРОЖИТЬ? Який його номер? Найновіше пояснення снів з ТРОМА числами знайдете в новім українським СОННИКУ ЄГИПЕТСЬКО-ВАВИЛОНСЬКИМ. Ціна лиш 30 центів.

КОЛИ ХОЧЕТЕ МАТИ ЦЕЙ НОВИЙ СОННИК з ТРОМА нумерами, то зложіть до конверта 3 шістки, покладіть свою адресу і вишліть до: KULYNTSCH PRINTING CO., 418 East 9th St., New York, N. Y.

НАЙКРАЩЕ ХОРІ, НЕ ТРАТЬТЕ НАДІІ Даром пробка МІЛЕРТОН

СЬОГОДНІШНЄ ОГОЛОШЕННЯ У ВАШІХ РУКАХ МОЖЕ БУТИ ВАШИМ ПЕРШИМ ШТУПЕМ ДО ЗДОРОВ'Я. Хочемо, щоб найбільше людей планували це відоме лікарство, а саме, котрі доконали таких чуд у небухгах шлунока, легень та і небухгх нервах.

Стрічаються приятелі. — Куди йдеш? — Купити жінці дарунок. — Який? — На шню. — Нашийник? — Ні. — Медалик? — Ні. — Шалик? — Ні. — Що у такому разі? — Мило.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА. Дня 22. квітня ц. р. помер у 62 році життя ІЛІЯ СЕНІВ, член тов. Укр. Зап. Січ, від. 327 У. Н. Союзу в Гемпстед, Л. Ай., Н. Й. Покійний полишив малолітнього сина Івана і дочку, замужню Михайлину. Покійний Ілія був першим, що положив першу цеголку під наш відділ 327. В. П. П.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ ХТО ПОДАСТЬ де найліпше місце для доброї колонізації українських фермерів? Це потрібне для нашого громадянства і для загального добра. Всі інформації пошліть на адресу: Rev. P. TURIANSKY, R. D. 1, Box 80, Perkiomenville, Pa.

ПОШУКУЮ старшої жінки до помочи в кухні при українській родині. Праця постійна зима і літо. Платня згідно з умовою. Зголошення пошліть на адресу: 101-4 STEPHEN SHUTKA, R. D. 1, Great Meadows, N. J.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2416. Урядові години: рано від 10 до 12. вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

БОЛІ НІГ Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жила, болючі ноги, флегмітис (запалення жила), запалі або болючі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції. Офісові години: щоденно від 2 до 6, в понеділки і четверги від 2 до 8. ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ. DR. BENLA ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ 28 W. 89 St., New York City.

Налишіть іше нині про поради і поміч до того добре відомого арабського астролога, ворожбитів та долоні і містичного читача. Лише залучити на \$1.00 мовний ордер, заплатите чотири питання про пропаліх своїх, загублені речі, любов, подружжя, бізнес або якийнебудь інший предмет. Не забудьте поспитати про новий безплатний європейський дарунок. Подайте хочеш, ась і місць вашого народження. Пишіть по англійськи. Зашліть до проф., що називається Rabbed Haminey. Особи, що мешкають у Джерзі Сіті або в околиці, мусять прийти до офісу. Як прийде, ми скажемо вам ваше імя і назинце, дамо вам поради і всаку поміч, яка вам потрібна. Замовте собі телефонно день прийому. Delaware 3-5904. Офіс: 383 JACKSON AVE., Cor. of Ege Ave. (over Meat Market), JERSEY CITY, N. J. 84-90

EAGLE REGALIA CO. Виробляє: ПРАПОРИ, ЦЕРКОВНІ ХОРУГВИ, ЛЕНТИ, ВІДЗНАКИ, СТЯЖКОВІ ВІДЗНАКИ, БРАТСЬКІ ПЕРСТЕНІ І ПЕЧАТКИ. Нова збірка братство, товариств чи сеґрицтва хоче бути привабливою, хай пішли нам замовлення на пробу. Каталог, інформація і пробні зразки вишлемо Вам на ваше запитання БЕЗПЛАТНО. 298 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.



З залому скали Гобаш, король бабунів, приглядався з своїми самцями дивній битві між людьми. Здивований король кривився й воркотів, а накінець здобувся на цікаве рішення. „Тарзан наш приятель. Тарзан у небезпеці. Гобаш і його самці допоможуть Тарзанові“.



Гобаш і інші бабуни зійшли зо скали в кратер, де вганяли коні побитих кавалеристів. Назіра, сильно застрашені. Нагло коні побачили коня, за котрим вони звикли бігти: гарного коня, на котрім їхав Тарзан.



Тепер цілий табун побіг до свого провідника. Бігли вони попри місце, в котрім сиділи бабуни. Не було малпам нічого легше, як зіскочити зо скали на коней. На це не треба було ніякої думки.



Гобашеві коні придалися на те, щоб занести його чим скорше на поле бою. Коні малп навіть не чули, як не були би чули, якби до них причелився був прочитан, як вони бігли лісом. І так воно сталося, що на велике здивування вояків на битву причвала-ла кавалерія з малпами.



Гобашеві коні придалися на те, щоб занести його чим скорше на поле бою. Коні малп навіть не чули, як не були би чули, якби до них причелився був прочитан, як вони бігли лісом. І так воно сталося, що на велике здивування вояків на битву причвала-ла кавалерія з малпами.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОКН, БРОКЛІН, НЬО-ЙОРК І ОКОЛИЦЯХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2568. BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.

СВІЙ ДО СВОГО! Одинокий український погребник в околиці Перт Амбой і Картерет, Н. Дж. SAMUEL P. KANAI, 438 STATE ST., cor. WASHINGTON PERTH AMBOY, N. J. Телефон: P. A. 4-4646. Чесна обслуга. — Умірковані ціни. В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОНИС „СВОБОДА“.